

naša luč

1982

5

krepka primera — dala bi zanjo cekin!

oton župančič — duma

OTON ŽUPANČIČ:

Zvonček Marijin plaka in prosi,
molitve nosi
pred božji tron.
Kaj so prinesla ta srca s seboj?
Plaho, zaupno pred teboj,
o Marija,
so razgrnila
vso domovino:
s temi srci so polja, gorice,
žito in vino,
naše dežele ponižne vasice,
skrite koče,
v njih porodnice,
v svoji revii
k tebi kličejo.
S temi srci so dvori in hlevi,
voli in krave,
in pastir in bela čreda
z mirnimi očmi te gleda
iz daljave.
Vse težave,
ves svoj znoj
plaho, zaupno so razgrnili,
vse razkrili
pred teboj.
(NA BLEDU)

JOSIP MURN:

Plapolaj, plapolaj
večna luč pred Marijo!
Ah, v srcu je tak tesno,
plapolaj luč pred Marijo!

Skrivnostni mir, sveti mrak . . .
čarobno se lučka utrinja . . .
lahno dviga se, pada spet . . .
smrtna senca izginja . . .
(PRED MARIJO)

FRAN ERJAVEC:

Čerin je na stara leta svojim vnukom
rad pravil, kako je našel zlato rudo v
ogradi in kako jo je prodajal po svetu.
Vendar ni bilo zlato, temveč neki nič-
vredni smrad, a vendar je po njem na-
šel nekaj, kar je vredno več kot zlato
in srebro, namreč dobrega prijatelja.
Rad bi tudi učil in svaril mladi svet,

naj se ne dà preslepiti, kajti ni vse
zlato, kar se sveti.
(NI VSE ZLATO, KAR SE SVETI)

IVAN ZOREC:

Trpeči sin solzne doline bolj in bolj
spoznava, kako ubog je in sam v svoji
bolečini in da bi mu jo je lahko polaj-
šalo in tudi vzelo le višje bitje. Maj-
hen, strt in potr, ko že nikamor več
ne more, se prah poniža v prah in Bo-
ga zakliče na pomoč.
(BELI MENIHI)

FRANCE PAPEŽ:

Knjiga nikdar ne odstopi, ne obupa;
knjiga ne spremeni besed in mnenja,
ne utihne pred nobeno močjo. Tudi ko
jo zažgó na grmadi, ostane njen duh
in vpije. Sadovi slovenskega zdomstva
— knjige — živé in zoré za čas, ko ne
bo morda nihče od vnukov in pravnu-
kov naših otrok govoril slovensko. Ta-
krat bodo govorile knjige, ki leže na
naših policah, o ljudeh, ki so se ubijali
za svobodno besedo in misel in so kot
tisti slavni vitez iz Manče žrtvovali
dneve in noči, da bi sprejeli vzvišeno
„norost“, ki je v vseh časih znamenje
kulture, človeškosti in svobode.
(ZAPISI IZ ZDOMSTVA)

PAVLE ZIDAR:

Na poti v Gornji Rovt je kaplan David
srečal starko. Sklenil je, da preskusi
njeno vero.

„Hodite v cerkev?“ je vprašal.

„In zakaj naj bi ne hodila, gospod?“

„Ljudje so svobodni, ni nujno, da
verujejo. Za to se dobó danes, če ne
verujete, različne koristi.“

„Vem, gospod. Koristi pa so kakor
ljude: preminejo. In potem? Ni jih
več. Dati vero za službo! Za lažno
mnenje o sebi! Saj ne prodaš samo
vere, prodaš sebe, mineš pa kakor
muha, ker si se spremenil v korist.“

„Vi je potemtakem ne bi dali za
nič?“

„Za nič, gospod! . . . Moja vera je
Jezus.“

„In če Jezusa ni?“

„Jezus je, samo vi ga niste še sre-
čali. Prav srečali . . . Moj Jezus je
trden, gospod kaplan, na njem je zra-
slo sedem otrok. Sedem otrok ni se-
dem knjig, ki jih prebereš in odložiš.
Vaš je isti kakor moj, samo s to razli-
ko, da ste ga vi okusili v sedmih knji-
gah, jaz pa v sedmih otrocih, ki so šli
skozi sedem smrti. In so še živi. Vsi.
Hvala Bogu!“

(HOKUŠPOKUS KAPLAN)

iz narodne skrinje

ČLOVEK OBRAČA, BOG OBRNE.

Bog ne dá vsega dobrega samo nemu.

BOG POMORE, POMAGATI SI MORAŠ
SAM.

„Bog plačaj!“ ne raztrga žepa.

BOG DA SREČO, NE DENARJA.

Bog ima tako šibo, da je primerna za
na vsako zadnjo.

BOG IMA TOLIKO ŠIB, DA LAHKO
VSAKOGAR DOSEŽE.

Bog ne dá nikomur vsega.

KDOR ZA MLADIH DNI NE SKRBI, V
STAROSTI TRPI.

Kjer je človek, tam je smrt.

KOMAJ HIŠA STOJI, ŽE SMRT PRETI.

Kdor v jedi in pijači mero drži, učaka
stare dni (Slomšek).

BOLJŠA JE DOMAČA GRUDA KOT NA
TUJEM ZLATA RUDA.

Grunt ima korenine do peklá.

KDOR SVOJ GOVOR ZATAJI, SAM SE-
BE ZATAJI.

Kdor svoje zameta, tudi tujega ni vre-
den.

KOMUR PRERANO ZVONI, TA ŠE DOL-
GO ŽIVI.

Kri mlada pravi: „Poskočiva!“ Stara
pa: „Posediva!“

Etbin Bojc:
PREGOVORI IN REKI
NA SLOVENSKEM

Slika na naslovni strani:
MARIJA POMAGAJ Z BREZIJ

KAJ SO O NARODIH NA SLOVENSKEM UGOTOVILI POPISI, je poročalo 27. februarja ljubljansko Delo. Iz tega poročila posnemamo glavne ugotovitve:

Skoraj eno leto je trajalo, da so prišli ti podatki na dan. Po njih je bilo marca lani stalnih prebivalcev Slovenije 1.891.864, od tega Slovencev 90,52%: v 28 letih se je število Slovencev v Sloveniji znižalo za točno 6%!

Istočasno pa se tam viša število Hrvatov (sedaj jih je 55.625 ali 2,94%), Srbov (42.182 ali 2,23%), Jugoslovanov (26.263 ali 1,39%), Muslimanov (13.425 ali 0,71%), Makedoncev, Črnogorcev, Albancev in drugih manjših narodnostnih skupin.

Zelo se povečuje tudi delež narodnostno neopredeljenih občanov. „Njihovo število je sicer v Sloveniji majhno, a se je v primerjavi s prejšnjim popisom vendarle povečalo kar za 48,5%.“ Najbrž je „mogoče govoriti o razgrajevanju dosedanje narodne zavesti pri določenem številu občanov. Nastaja nasproten proces, kot so ga naši dedje doživeli pred 170 leti, ob pomladi narodov“.

Za narodno zavednega človeka je „značilna stanovitnost v vztrajanju v narodu, iz katerega je izšel ali s katerim se je v dolgotrajnem sožitju zrasel. Če te stanovitnosti ni, se pojmovanje narodne pripadnosti spremeni v nekaj, kar je manj trdno, kot je trdno članstvo v stranki ali pa v družbenopolitični organizaciji. Ta stanovitnost pa je seveda odvisna od vzgoje in zrelosti človeka in šele nato od morebitnih gospodarskih in podobnih pritiskov. O tem, da vzgoje narodne zavesti, narodnega ponosa pri nas ni preveč in da peša, pa govori tudi zadnja vrstica podatkov. Govori namreč o tistih občanah, ki jim narodna zavest pomeni tako malo, da so se pripravljene „narodnostno“ razglašati za Marsovca, Hotentota ipd. Takšnih odgovorov, ki jih statistika uvršča med nečistiljive, nejasne odgovore, je bilo ob popisu leta 1948 v Sloveniji le 10. Leta 1953 jih je bilo 211, leta 1971 so se povzpeli na 2964, lani pa že na 10.635 ali kar na 0,56% prebivalstva naše republike. O teh rečeh, ki so sicer ustavno tudi dovoljene in zajamčene, pa velja najbrž razmišljati.“

Res velja razmišljati o dvojem:

- Za koliko se mora zvišati v Sloveniji priliv stalnih neslovenskih prebivalcev, da bo „naša družba“ sprožila alarm? Po zahodnonemških mestih je ta meja pri 12%. Pri tem ne gre spregledati, da je tu domača narodnost ogrožena od najrazličnejših ras; v Sloveniji pa govoré tujci malone isti jezik.

- Naravnost katastrofalna je ugotovitev o „razgrajevanju narodne zavesti“, nasprotnem procesu, kot je bil ob pomladi narodov. (Mimogrede: če je bila tisto „pomlad narodov“, kaj je sedanji proces na Slovenskem?) Kdo je zanj kriv? Komentar v Delu je jasen: „Vzgoje narodne zavesti, narodnega ponosa pri nas ni preveč in peša.“ Te reči so pri nas „ustavno tudi dovoljene in zajamčene“.

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.

Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskarna
Družbe sv. Mohorja, 9020 Ce-
lovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadevne
dežele):

Anglija 5 tun.
Avstrija 130 šil.

Belgija	300 fran.
Francija	50 fran.
Italija	9000 lir
Nemčija	20 mark
Nizozemska	20 gld.
Švedska	50 kron
Švica	19 fran.
Avstralija	9 dol.
Kanada	12 dol.
ZDA	10 dol.

Razlika v cenah je zaradi ne-
enake poštne v posameznih
državah in različnih deviznih
preračunavanj.
Naročnike sprejemajo poverjeni-
ki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

SPLOŠNE

TEŽAVE ZAHODNE EVROPE OPAZNE TUDI NA DEVIZNIH RAČUNIH ZDOMCEV

Pri Ljubljanski banki, kjer je med lastniki deviznih računov zelo veliko zdomcev, so pod črto vseh deviznih računov ugotovili vpliv zaostrenih gospodarskih razmer na Zahodu. Tako je bil dvomesečni devizni priliv iz Švedske, Danske, Nizozemske in Francije nižji od pričakovanega. Le zdomci iz ZR Nemčije, Avstrije, Švice, Norveške in Belgije so poslali več denarja na svoje račune, kot so predvidevali ljubljanski bančniki. Domači lastniki deviznih računov pa so v letošnjih prvih dveh mesecih prodali bankam več deviz kot v istem obdobju lani. Na odkup deviz gotovo spodbudno delujejo posojila, ki jih dobijo občani takoj, ko prodajo svoja devizna sredstva. Govorice, da morajo občani pri odpiranju de-

viznih računov predložiti potrdilo o izvoru deviz, so netočne, kot so poudarili pri Ljubljanski banki. Temeljne banke računajo, da bodo letos od občanov odkupile za 150 milijonov dolarjev konvertibilnih deviz.

ZA 320 MILIJONOV IZGUB V GRADBENIŠTVU

To pa seveda ne pomeni, da je večina slovenskih gradbenih podjetij poslovala neuspešno. Med zelo številnimi gradbenimi podjetji jih je bilo sedem, ki so lansko leto delala z izgubo. Na čelu izgubarjev je bila zopet anhovska cementarna, na drugem pa lendavski Varis, ki je pridelal 230 milijonov dinarjev izgub. V izgubo so jih pripeljale neprodane santonarne kabine, ki so jih pred letom začeli izdelovati. To pa ni izučilo neko drugo slovensko podjetje, ki bo letos začelo s proizvodnjo istih kabin. Ljubljanska Izolirka je zaradi neustreznega razmerja med cenami bitumena in cenami končnih izdelkov imela 23 milijonov iz-

gube. Podobno je bilo tudi z ostalimi. Nekatera podjetja, ki nimajo dovolj rezervnih skladov, se morajo zato obračati po pomoč na občinske in republiške sklade, ki pa bodo tudi kmalu prazni.

VZDRŽEVANJE IN GRADNJA CEST PRED VELIKIMI PROBLEMI

Slovensko cestno gospodarstvo je zaradi gospodarske stabilizacije moralo zelo oklestiti svoje načrte. Letos bodo morali samo za odplačevanje dolgov porabiti dve tretjini denarnih sredstev, ki jim bodo na razpolago. Preostali del pa seveda še zdaleč ne bo zadostoval za vzdrževanje in tako potrebne nove ceste. Občutno se je zmanjšal tudi odstotek bencinskega denarja, ki ga usmerjajo v cestno omrežje. Leta 1971 so 27 odstotkov od cene bencina usmerili v cestno gospodarstvo, letos pa le še 7,9 odstotka. Zato so napovedi strokovnjakov precej črnogledne. Predstavniki cestnega gospodarstva

nujno zahtevajo povečanje njihovega deleža pri bencinskem denarju, drugače bo nekaj slovenskih cest res „sama jama“.

POLOM ANGLEŠKEGA PIANISTA V LJUBLJANI

R. Deering, ki so ga v spremnem besedilu koncerta označili za „vodilno avtoriteto za angleško glasbo“ in kjer so opevali njegovo pot „od Nove Zelandije do Bolivije in od Škotske do Zambije“, v Ljubljani ni dosegel izvajalskih norm. Časopis Delo pa je kar naravnost vprašalo, kako da se drzne izvajalec s takim igranjem na koncertni oder. Po mnenju kritika Engelmana, bi bilo tako igranje možno v divjini kakšne angleške kolonije — morda na Falklandskih otokih —, kjer bi bil morda uspešen na koktejlu s formalnim kulturnim uvodom in kjer bi žvenketanje kozarcev utišalo njegov obupen boj za približno realiziranje zapisanih not“. Zairgal je dela Brahmsa, Chopina in Liszta.

STARI TRG je predmestje Slovenj Gradca, znamenit po cerkvi sv. Pankracija s poznoromanskimi portali, osrednjim marmornim stebrom in posebej stoječim zvonikom. Na sliki spredaj Slovenj Gradec.

ZVEZA DRUŠTEV ZA VARSTVO OKOLJA V SLOVENIJI

Na svoji redni skupščini, ki je bila 21. marca v Ljubljani, so predstavniki društev opozorili na števile primere neodgovornega ravnanja z naravnimi dobrinami kot so zrak, pitna voda ter z kmetijskimi in gozdnimi zemljišči. Zaskrbljivo je zlasti stanje na področju varstva zraka, saj njegova onesnaženost v industrijskih središčih zelo neugodno vpliva na zdravje prebivalcev. Tajnik zveze Marjan Keršič je tudi povedal, da prebivalci

večjih slovenskih mest že pijejo klorirano vodo, kar pa po mnenju strokovnjakov škodi centralnemu živčnemu sistemu, jetrom in ledvicam. Še večji problem pa je neodgovorno ravnanje nekaterih podjetij, ki spuščajo v reke in potoke nevarne odpadke. Zato so se govorniki zavzeli za nedotakljivost rek Soče, Idrije in Radovne ter Cerkniškega jezera in Planinskega polja. Predlagali so tudi ustanovitev notranjskega pokrajinskega parka, da bi tako ohranili del naše značilne krajine. Opozorili so tudi na pozidavo najboljših ravninskih predelov in na boj kmetov za svojo zemljo na teh ravninah. Podpreti bi morali kmete, ki hočejo ostati na svoji zemlji in jo obdelovati.

PO KRAJIH

BOVEC

Koprski škof dr. Janez Jenko je v nedeljo, 14. marca, blagoslovil nov veliki zvon v župnijski cerkvi sv. Urha. Zvon je ulila livarna Ferrolit iz Žalca, težak pa je 317 kg. Župljani upajo, da bo nov zvon imel lepšo usodo kot tisti iz leta 1922, ki jih je pobrala druga svetovna vojna. Mogoče so tudi zato napisali na rob zvona tole prošnjo: Sveti Jožef, Urh, Anton, Janez, Miklavž, prosite za nas.

BREZJE

Dramska skupina kulturno-umetniškega društva Radiše na Koroškem se je na zadnjo nedeljo v marcu predstavila številnemu občinstvu s Cankarjevo igro Kralj na Betajnovi. Ljudje so pred-

stavo zelo dobro sprejeli. Ob tej priliki se je domače kulturno društvo odločilo, da bo že v drugi polovici aprila vrnilo obisk rojakom onstran meje. Tam se bodo predstavili s Kastelko V. Levstika. Dogovorili so se tudi, da bodo tovrstna srečanja še ponovili, saj so koristna za obe strani.

CERKNICA

Društvo mladih zadrušnikov, ki šteje 160 članov, je priredilo pokrajinsko tekmovanje v znanju pod naslovom Mladi in kmetijstvo. Na javni prireditvi je nastopilo osemnajst tekmovalcev, ki so se pomerili v znanju s področja poljedelstva, travništva, pašništva ter živinoreje. Največ točk so dosegli zadružniki iz Cerknice, ki bodo zato nastopili tudi na republiškem tekmovanju. Za oddih med vprašanji so poskrbeli „kmetijski skeči“ in domači ansambel iz Žilc.

KOSTANJEVICA OB KRKI

V začetku aprila so krajin dobili svojo novo zdravniško postajo, za katero so več let v obliki samoprispevka zbirali denar. Postaja bo služila tudi sosednjemu kraju Počanje in oddaljenim podgorjanskim vasem.

KOPER

Na Srednji pedagoški in naravoslovni šoli je bilo slovensko tekmovanje iz matematike, ki se ga je udeležilo stoddvajšestdeset učencev. Najboljše uspehe so dosegli učenci Srednje naravoslovne šole v Ljubljani. Trinajst najboljših matematikov pa se bo udeležilo zveznega tekmovanja v Sarajevu, ki bo konec aprila.

KRANJ

Sindikalni delavci v tovarni Sava in Sava Commerce so na posebni seji obravnavali vprašanje težkih delovnih razmer v tem podjetju. Najtrši pogoji vladajo v prostorih z visoko temperaturo, kjer je v zraku tudi preveč prahu in plinov, ki nažirajo zdravje delavcev. Zato je tudi bolniška odsotnost zelo velika. Sindikalni delavci so zato predlagali preureditev delovnih mest v prid delavca, obvezno uporabo zaščitnih sredstev, prezračevalne naprave in tudi benefikacijo delovne dobe delavcev v najtežjih razmerah.

KRANJ

V Planiki, enem največjih čevljarških proizvajalcev pri nas, so sklenili povečati svoj plan izvoza. Namesto 16 milijonov dolarjev izvoza naj bi letos izvozili za okoli 19 milijonov izdelkov na Zahod. Za uresničitev tega načrta so sprejeli mesečne načrte izvoza. V primeru neizpolnitve mesečnega oziroma dnevnega načrta bodo delavci pripravljeni delati tudi v sobotah in nedeljah ter v nočnih izmenah. Povečan izvoz na Zhod pa ne bo šel toliko na račun domačega tržišča, ker bodo zmanjšali izvoz na Vzhod.

KRANJSKA GORA

Okoli 200 raziskovalcev, zdravnikov, veterinarjev in agronomov iz domovine in tujine se je udeležilo tri-dnevnega znanstvenega posvetovanja o virusnih boleznih pri ljudeh, živalih in rastlinah. Udeleženci so poslušali 70 prispevkov, ki so se nanašali na temeljne

(dalje na strani 9)

ADAM MICHNIK, 32-krat prijet, trikrat obsojen, mislec poljske revolucije 1980/81, danes osamljen v ječi, je (v zaporu med drugim) zapisal:

V noči od 12. na 13. december je jel komunistični cvet na oblasti z obupno obrambo svojega položaja kot gospodujočega razreda, svoje moči in z njo združenih posebnih pravic. Položaj smetane na oblasti je bil res ogrožen, in sicer ne le na Poljskem, marveč v celotnem komunističnem bloku.

Poljska družba je živel 37 let daleč proč od slehernih demokratskih ured, zunaj prostora politične kulture; tej družbi so načrtno lagali, jo poneumljali in poniževali; ta družba je uporna in obenem oprezna; čast, svoboda in vzajemnost veljajo pri njej za najvišje vrednote, poravnava pa ji je prepogosto isto kot vdaja in izdaja.

„Solidarnost“ je imela opraviti z nasprotnikom, ki ni bil sposoben govoriti resnico, urejeno gospodariti ali tudi sam izpolniti svoje dolžnosti, ki pa je zato zmogel nekaj razbiti: družbeno vzajemnost. Te umetnosti se je v 37 letih oblasti do popolnosti naučil.

DER SPIEGEL, Hamburg, 8. mar. 82.

mož za življenje?

jedro krščanske vere je Kristus, vse ostalo odvisi do tega, kdo je on

Pred nedavnim so avstrijska, zahodnonemška in švicarska TV prinesle versko nanizanko ZAKAJ KRISTJANI VERUJEMO? Iz nje povzemamo glavne prizore v skrajšani obliki in s pojasnili.

Bolničarka Marjana je obupana: sluti, da je noseča z zdravnikom Scholzem. Ko ona to njemu razodene, ji jasno pove, da je ta novica zanj kaj malo razveseljiva. Ob tej njegovi izjavi se ji pojavi vprašanje, ali sploh sme sprejeti otroka od človeka, ki je nima rad.

Marjana občuti ob težkem soččenju z možnim splavom otroka tisto, kar občuti slehernik vedno znova, v manj težkih razmerah kot ona, da je namreč njegova usoda odvisna od drugih ljudi, in to ne le v telesnem oziru, marveč še veliko bolj v duševnem. Ljubezen ljudi je pa ze-

lo zdrobljiva in nepopolna. Po eni plati nas lahko osreči le človeška ljubezen, po drugi nas pa prav ta dela nesrečne, ker je tako krhka.

SESTRA NEŽA: „Vi imenujete to ‚prekinitve nosečnosti‘, jaz pa ‚umor‘.“

MARJANA: „Odpraviti tako majhen plod vendar ni noben umor!“

SESTRA NEŽA: „Odpraviti človeka? Božjega otroka?“

MARJANA: „Ne božjega otroka! Otroka zdravnika Scholza!“

SESTRA NEŽA: „Odkar je postal Bog človek, smo vsi božji otroci. In kot človek je postal naš brat.“

V svojem težkem položaju, ko išče popolno ljubezen nekega moža, pride Marjana v stik z Jezusom. Njegova ljubezen je po eni plati popolna, ker je božja, po drugi pa ostaja povsem človeška in zato lah-

ko izpolni človekovo hrepenenje. Ali se ne nahaja tisto, kar vsi ljudje v življenju tako vneto iščemo, namreč ljubezen in iz nje izvirajoča sreča, prav v Kristusu? Zakaj pa romajo ti-soči mladih v Taizé, da tam z menihi molijo in obhajajo bogočastje? Ali ne zato, ker slutijo in čutijo, da gre v življenju za nekaj več kot za to, da zaslužiš denar, nekaj dosežeš, se postaraš in potem umrješ? To vendar ne more biti „vse“! Kaj je „vse“? Jezus odgovarja: Kdor ljubi, je na poti k sreči. Kdor ljubi, je že srečen. Ta o Bogu nekaj razume. Kajti Bog je ljubezen.

MARJANA: „Otrok je izraz ljubezni moža do njegove žene.“

SESTRA NEŽA: „In narobe.“

MARJANA: „In narobe.“

SESTRA NEŽA: „In božje ljubezni do človeka. Kajti Bog je ustvaril človeka po svoji podobi in je poslal na svet svojega Sina — poleg vsega kot neboljšenega otroka. Bog nam ni govoril le iz svoje vsemo-gočnosti, temveč je postal sam človek. Kot človek je bil eden od nas: vedel je, kaj govori. To je tisto čudovito pri naši veri: imamo človeškega Boga. Zato ga imamo tudi lahko radi.“

To, o čemer govori sestra Neža, ni le posamični primer: ljudje prihajajo vedno znova v stik z Jezusom iz Nazareta, o katerem kristjani verujemo, da je v njem Bog postal

kdo je bil Jezus iz Nazareta?

Jezus iz Nazareta je bil Jud, živel je v veri in izročilu Stare zaveze. Večino njegovega življenja puščajo zgodovinska poročila v temi. Šele pri nekako 30 letih postane njegovo življenje vredno, da o njem

poročajo. Po načinu judovskih učiteljev, rabinov, nastopi Jezus, po krstu od Janeza Krstnika, v javnosti in zbere skupino pripadnikov. Pridiga in ozdravlja bolnike. Zaradi svojih dejanj in govorov zaide v spor z oblastjo. Ta spor se konča z Jezusovo usmrtnitvijo na križu neke velike noči med letom 30 in 33, pod rimskim namestnikom Poncijem Pilatom v Jeruzalemu. To so podatki o Jezusovem življenju, o katerih ni nobenega dvoma.

o

Apostol Pavel, najprej zagrizeni Jud in preganjalec kristjanov, po osebnem srečanju z vstalim Gospo-

dom pa njegov najbolj vneti učenec, je zapisal o njem v pismu vernikom v grško mesto Filipe:

Bil je kot Bog,
pa se ni tega držal, da je enak Bogu,
temveč je sam sebe izničil,
postal kakor hlapec
in enak ljudem,
njegovo življenje je bilo življenje človeka;

ponižal se je
in je bil pokoren do smrti,
do smrti na križu.
Zato ga je Bog nad vse povišal
in mu dal ime, ki presega vsa imena,
da pred Jezusovim imenom

človek. Pa tudi tiste, ki se nimajo za njegove učence, podoba njegovega delovanja očaruje. Posebno ta zadnja leta se je pojavil pravi Jezusov val: zagrnila nas je povodenj knjig, tudi od ateistov, in nekaj oper z „nadzvezdnikom Jezusom“.

Ko zve Marjana, da ni noseča, sporoči to Scholzu. Na to vest odgovorita prva in drugi različno: zanj je svet spet v redu, ona pa jame na praznovanju, ki ga je pripravil on, jokati: jasno ji je, da je nima rad.

Ob pomanjkljivi človeški ljubezni in ob popolni Jezusovi ljubezni se človeku nujno pojavi vprašanje o Jezusu. Kdo je to? Kaj je bil? Kakšen pomen ima po toliko letih zame? Ali je morda on tudi zame odgovor na najtežja življenjska vprašanja?

Malone slehernik, ki veruje v Kristusa, je dobil vero vanj od vernih ljudi, največkrat od svojih staršev. Tudi krščanske pisane listine so nastale tako: verni so jih napisali za verne. Prav tu pa se pojavi težava: ali ni takšno sporočanje resnice za sodobnim znanstvenim sporočanjem, ki je vse bolj gotovo, le močno zaostalo?

Prvi kristjani niso mogli storiti česa drugega kot to, kar so storili: drugim so pripovedovali, potem pa tudi zapisali, kar so videli in slišali:

pripogne koleno vsakršna oblast
v nebesih, na zemlji in pod zemljo
in da vsak jezik prizna:
JEZUS KRISTUS JE GOSPOD
v slavo Boga, Očeta.

o

Kalcedonski cerkveni zbor je leta 451 povedal o Jezusu med drugim tole:

Náš Gospod Jezus Kristus je pravi Bog in pravi človek. Bistveno je enak Očetu po božji naravi, nam pa po človeški naravi. Pred vsem časom je bil rojen iz Očeta po svojem božanstvu, zadnje dni pa je bil po svoji človeški naravi za nas in za naše zveličanje rojen iz Device Marije, božje Matere.

Jezusovo življenje, nauk in čudeže, smrt in vstajenje ter prikazovanja. Nastanek evangelijev je zelo skrbno raziskan. Sad teh raziskav je, da je Jezusova podoba v njih povsem zanesljiva.

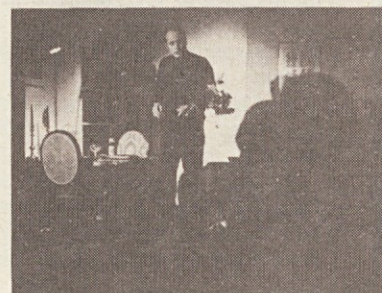
Središče Jezusove pridige in delovanja ni on sam, marveč božje kraljestvo. Čeprav še ni dokončne izpolnitve sveta, se je to kraljestvo že začelo. Božja ponudba velja vsem: vsi potrebujemo odpuščanja. Bog zahteva od slehernika spreobrnitev: ne le dobrih del, marveč celega dobrega človeka.

V središču Jezusove pridige je bil Bog. A Jezus je istočasno nedvoumno povedal, da on deluje namesto Boga. Po njem prihajajo ljudje v stik z božjo ljubeznijo, ki rešuje. Zase terja božjo oblast. Je enkratni resnični božji Sin.

Zgodovinsko gledano so pripeljali Kristusa v roke rimskega okupatorja in na križ spletke in nevoščljivost judovskih voditeljev, v resnici pa je bilo to sovraštvo do Boga. A smrt nekoga, ki je živel za Boga tako dosledno, je morala nujno pomeniti nekaj enkratnega za uvedbo božjega gospostva v svetu. In res: Jezus je Odrašenik sveta, njegova smrt in vstajenje pomenita za vse ljudi rešitev. In to v najglobljem smislu: rešitev od greha in smrti; od zla, od katerega se človek sam ne more odrešiti.

Po smrti se je Jezus pokazal svojim učencem kot živeči. Bog ga je bil obudil od smrti. S tem je Bog potrdil vse, kar je Jezus oznanjal. Zgodovina zveze Boga z ljudmi je dosegla v Jezusu svoj vrh in svojo polnost.

Povsem prav je in za naš vstop v nebesa celó nujno, da častimo Jezusa kot Boga. O Jezusovem božanstvu ne sme biti v nas prav nobenega dvoma. Istočasno pa vendarle ne smemo pozabiti, da je Jezus tudi pravi človek, torej naš brat, ki se z nami veseli, z nami joče in končno umre naše smrti. Je pravi Bog in pravi človek. Prav zato je po nedoumni božji modrosti in ljubezni naš srednik.

**gotovo nas pred-
vsem vse slovenske
kristjane zanima
vprašanje:**

kakšna bo cerkev na slovenskem v 21. stoletju?

Na gornje vprašanje je odgovoril slovenski metropolit Šuštar v razmišljanju CERKEV V 21. STOLETJU, objavljenem v zborniku teološkega tečaja o aktualnih temah za študente in izobražence 1980—81 KRISTJANI ZA PRIHODNOST, Ljubljana 1981. Nadškofove ugotovitve ponatiskujemo v zelo skrajšanem obsegu.

KAJ CERKEV NA SLOVENSKEM V 21. STOLETJU NE BO?

• Cerkev na Slovenskem v 21. stoletju NE BO IZUMRLA in ne bo izginila s slovenskega površja in iz življenja slovenskega naroda. Ostala bo živa in močna, pa naj bo številčno večja ali manjša, ali naj bo morala iti skozi nove krize in preizkušnje. To prepričanje se opira na božjo pomoč in na izkušnje slovenske zgodovine in na današnjo pripravljenost vernih ljudi, da izročijo naprej dediščino, ki so jo prejeli od svojih očetov.

• Cerkev na Slovenskem NE BO IZGUBILA POMENA za človeka in osmisli-
slitev in usmeritev njegovega življenja. Naj še toliko slišimo o zastarelosti in preživelosti Cerkve, Cerkev in njeno poslanstvo s tem nista in ne bosta razvrednoteni. Kristjani se zavedamo, da imamo tako bogate duhovne zaklade o človeku, tako temeljne npravne smernice in tako učinkovite nagibe za smiselno in človeka dostojno življenje, da se bodo ljudje vedno znova vračali k Cerkvi. Vloga Cerkve v mednarodnem, kulturnem in družbenem življenju domala povsod po svetu, kjer je možna svobodna izmenjava mnenj in svobodna beseda, nas utrjuje v prepričanju, da tudi na Slovenskem Cerkev ne bo izgubila svojega pomena.

• Cerkev na Slovenskem NE BO SKUŠALA VZPOSTAVITI ZUNANJO DRU-

BENO OBLIKO IZ PRETEKLOSTI. Slovenska Cerkev hoče danes in jutri v svobodi in enakopravnosti izpolniti zgodovinsko nalogo in poslanstvo, ki ga ima od Boga. Glede presojanja zgodovine upravičeno pričakuje, da bo ocenjevanje zgodovine nepristransko, pravično in celostno, in je trdno prepričana, da bo do tega prej ali slej tudi prišlo. Cerkev nima nobenega strahu pred nepristransko zgodovinsko resnico. Slovenski kristjani mirno gledamo v oči preteklosti, v zavesti, da je bilo marsikaj v cerkveni zgodovini slovenskega naroda, za kar bi želeli, da bi se nikdar ne bilo tako zgodilo, in kar iskreno obžalujemo. A na drugi strani vemo in javno izpovedujemo, da je bilo v cerkveni zgodovini slovenskega naroda še veliko več dobrega in lepega, pravičnega in koristnega, zdravega in bogatega, za kar smo hvaležni Bogu in našim prednikom in na kar smo ponosni.

• Cerkev na Slovenskem SE NE BO VMEŠAVALA V POLITIKO ali iskala kakršne koli oblastnosti in družbene moči. Če je bila v preteklosti tesno povezana z usodo, socialnim, kulturnim, narodnim in političnim življenjem Slovencev, je to treba razlagati z zgodovinskimi razmerami. Čim bolj jasno bodo razčiščeni pojmi klerikalizma in sektaštva, vmešavanja v politiko in spoštovanja človekovih pravic, toliko manj bo prišlo do nesporazumov.

iskre

Poljak Franziscek Blahnicki je bil med vojno v Oswiecimu in v Dachauu. Vsak dan je čakal, da ga potisnejo v krematorij. V tem čakanju in sprejemanju smrti je razmišljal samo to: „Če pridem živ od tod, kaj bom storil, da bo na svetu manj zla?“

Po vojni je postal duhovnik. Začel je zbirati mladino na duhovnih vajah. Iz prvotnih „Oaz“ duhovnega življenja je nastalo

veliko gibanje „Luč-življenje“. Sedaj naredi v okviru tega gibanja vsako leto 45.000 Poljakov vseh starosti 14-dnevne duhovne vaje.

o

Naša doba malikuje mladost, lepoto in moč. Zelo pa je strahopetna ob srečanju z mejnimi situacijami, zlasti s smrtjo. Mnogi nočejo o njej niti slišati. Raku ne rečejo rak, marveč „tista zahrbtna bolezen“. Človeka, ki umira, sploh ne morejo videti. Zato je toliko smrti v bolnišnicah in tako malo na domu.

MARIJA v velenjski cerkvi

SV. TROJICA v Slovenskih goricah, romarska cerkev med Mariborom in Gornjo Radgono, sredi izredno lepe pokrajine. Od l. 1953 se imenuje kraj Gradišče, menda je bilo prejšnje ime preveč „pobožno“.

● Cerkev na Slovenskem SE NE BO ODPOVEDALA SVOJEMU od Kristusa ji naloženemu POSLANSTVU. Njegova vsebina je oznanjevanje evangelija in

razodete resnice o Bogu in človeku, o smislu življenja in o npravnem redu, o božjem odrešenjskem načrtu in njegovem uresničevanju v življenju posa-

Druga skrajnost je neprizade-
lost ob smrti. Ob toliko umorih
na TV, ob toliko prometnih in
drugih nesrečah smo se nanjo
navadili. Postala je eden od do-
godkov.

o

Znanega francoskega prote-
stantskega priorja Rogerja
Schutza so ob obisku v Stični
vprašali, kako spraviti v sklad
božjo dobroto in trpljenje
nedolžnih. Prior ni razpravljaj in
ni veliko govoril. Povedal je le,
kaj je doživel, ko je stregel go-
bavcem: „Pred menoj je ležal živ
mrlič, bolnik, razjeden od gob,
brez rok in nog. S slabotnim gla-

som je molil: „Hvala, Bog, ker
me imaš rad, ker ti lahko rečem
Oče.“

o

Neki duhovnik je pripovedo-
val: „K meni je prišla starejša
gospa, sivih las in razoranega
obraza. Poznalo se ji je, da veli-
ko trpi. Vzrok njenega trpljenja
so bile težke duševne bolezni
njenih otrok in mnogo nesreč, ki
so nastale iz tega. Zdravniki so
jo večkrat vprašali, kako sploh
more zdržati ob tolikšnem
trpljenju. „Tudi zdravnikom sem
rekla, gospod župnik, da me drži
pokonci le vera. Vsak večer po-
ljubim križ.“

ne le besede

● **POLJSKI KATOLIŠKI ČA-**
SOPIS Spotkanja izhaja
kljub prepovedi tudi sedaj,
v času vojnega stanja. Pred
kratkim je ostro obsodil
uvodbo tega stanja in zapi-
sal, da je največji nesmisel
voditi vojno proti lastnemu
narodu. Poljski katoličani si
prizadevajo, da bi s svojo
družbenopolitično, dobro-
delno in časnikarsko dejav-
nostjo dosegli za svojo do-
movino pravo mesto v svo-
bodni in krščanski Evropi.
Kot Poljaki in člani Solidar-
nosti nameravajo brez stra-
hu nadaljevati to delo v du-
hu resnice in ljubezni.

● **BRAZILSKA CERKEV** sto-
ji povsem na strani izkori-
ščanih. Prepričuje jih, naj se
bojujejo za doseg pravic,
čeprav brez nasilja — kar
pa je za marsikoga od njih
težko, saj se čuti preveč iz-
koriščanega. Kdor brez-
pravne podpre, velja v jav-
nosti že za zločinca: mnogi
duhovniki so to izkusili na
svoji koži. Tuja podjetja se-
gajo po zemlji malih kme-
tov in Indijancev ter rudni-
kih in tako le-tem kradejo
kruh; da to lažje dosegajo,
so ozko povezani z doma-
čo policijo. Brazilska Cer-
kev se močno zavzema za
obveščanje, vzgojo ljudi in
oblikovanje javnega mne-
nja s pomočjo radia in TV:
v njenih rokah je 122 radij-
skih postaj, 32 državnih TV-
postaj pa prenaša nedelj-
sko mašo. Kljub vsemu ima-
jo verni vsaj to pravico, ki
je n. pr. verni v Sloveniji ni-
majo.

meznika, družbe in zgodovine. Cerkev ne bo učila vernih ljudi samo moliti, jim delila zakramente in jih pripravljala na smrt ter tolažila z upanjem na večno življenje. Po Kristusovem naročilu jih bo učila, kako naj svoje življenje urejajo in oblikujejo po božji volji na tem svetu, v gibanju in v družini, pri delu in v javnosti, kakšne so temeljne človekove pravice in dolžnosti, v čem obstaja njegova odgovornost za prihodnost.

KAJ CERKEV NA SLOVENSKEM V 21. STOLETJU BO?

● Cerkev na Slovenskem SE BO STALNO PRENAVLAJALA in se bo morala stalno prenavljati, če bo hotela ostati zvesta svojemu poslanstvu. Iz vere v svojo življenjsko moč, ki je v njeni zadnji resničnosti sveti Duh, v zaupanju v Kristusovo obljubo in v zavzetem človeškem prizadevanju vernih kristjanov bo Cerkev skušala vedno bolje spoznati in spolniti božjo voljo.

● Cerkev na Slovenskem BO DOŽIVLJALA VELIKE SPREMEMBE. Pripravljenost za spremembe tega, kar je v Cerkvi človeškega in zgodovinsko pogojenega, v zvestobi temu, kar je božjega in večnega, pomeni dinamičnost

in gibčnost, poslušnost božjemu Duhu in pozornost do znamenj časov in potrebe ljudi. Cerkev se ne boji ne prihodnosti ne novih časov, ne družbenih, socialnih ali političnih sprememb, ne novih odkritij in dognanj znanosti, ker se zaveda, da se skrivnost učlovečenja božjega Sina, ki se nadaljuje v Cerkvi, nadaljuje v vsaki kulturi, v vsaki socialni, družbeni in politični obliki, in da vsaka sprememba pomeni korak na poti k zadnjemu eshatološkemu cilju.

● Cerkev na Slovenskem SI BO SAMA DOLOČALA SVOJO ISTOVETNOST in obliko, poslanstvo in delovanje, v zvestobi Kristusovemu naročilu in vodstvu in navdihom božjega Duha, v povezanosti z vesoljno Cerkvijo. Edino veljavno merilo bo zanjo božja volja, ki pomeni poslušnost Bogu in blagor, svobodo, srečo, razvoj in izpolnitev človeka. Lahko, da bodo hoteli omejevati svobodo in delovanje Cerkve, ji prepovedovali to in ono, jo spraviti v odvisnost takega ali drugačnega svetovnega nazora ali družbene oblike. Toda Cerkev se bo vedno bojevala za svojo svobodo z resnico in pravico, s sklicevanjem na božjo postavbo in na človekovo dostojanstvo, na pravni red

in temeljne npravne vrednote, ki jih priznavajo vsi ljudje, ki se zavedajo svojega dostojanstva in odgovornosti.

● Cerkev na Slovenskem SE BO ZAVZEMALA ZA ohranitev, utrditev, PRIZNANJE in razvoj TEMELJNIH NRAVNIH VREDNOT in npravnega reda, brez katerega ni ne človeka vrednega življenja ne mirnega sožitja. Evangelij ne pomeni kake sanjarske in nestvarne teorije, ampak smernice za življenje. Poštenost, spoštovanje vsakega človeka, svoboda, odgovornost, resnica, pravica in ljubezen so temeljne vrednote, ki pomenijo za človeka pravice in dolžnosti hkrati. V prizadevanju za temeljne npravne vrednote in človekove pravice se bo Cerkev zavzemala za človeka in njegovo dostojanstvo, branila bo življenje in nastopala proti vsakemu duhovnemu ali telesnemu nasilju, proti vsakemu usužnjevanju in odtujevanju človeka. Mesto Cerkve bo vedno na strani tistih, ki trpijo krivico in zatiranje, ki so prikrajšani v svoji svobodi in svojih pravicah.

● Cerkev na Slovenskem BO OSTAJALA ZNAMENJE BOŽJEGA ODREŠENJSKEGA NAČRTA IN VEST SLOVENSKEGA NARODA. Še bolj kot v preteklosti

(dalje na 32. strani)

si počepnil k otroku?

Slavni vzgojitelj Pestalozzi je rekel: „Ko krasimo božično drevesce, pri tem tudi počepnimo! Sicer bomo drevesce okrasili samo od zgoraj, v višini svojih oči, spodaj pa, kjer ima otrok oči, bo ostalo prazno.“

Ne samo pri krašenju božičnega drevesca, marveč speť in speť bi morali počepniti poleg svojega otroka.

Utrujen prideš z dela domov in se želiš skriti za svoj časopis. Toda tvoj mali že pol ure preži, da bi se s teboj igral hop, hop. Jezdeca bi se rad igral. Te jezi? Hitro počepni, poglej hrepeneče, zaupljive oči svojega otroka!

Nedelja popoldne je. Dežuje. Morate ostati doma. Dobro si se najedel in z otroki celó mami pomagat v kuhinji. Potem si počeno utrujen. Dobro, kakšno urico moraš malo zadremati, dokler otroci poslušajo otroško igro. Tedaj pa pride tvoj čas: eden tvojih fantičev je zbiral bukov žir in ti mu pomagaj, da dobi iz njega jedra. Vem, smrtno dolgočasno delo, a zanj pomeni jedro iz žira pol blaženosti. Potrpežljivo lušči jedra — pri tem se da čudovito pogovarjati! Drugi zbira znamke in ti naj bi speť preštel celo zalogo. Zaupa ti, da se gotovo ne boš ušel. Sam pa sedi poleg, natančno poslušaj in uživa v svojem bogastvu.

Potem moraš igrati namizni nogomet, biti sodnik pri rokoborbi, končno pride še „človek ne jezi se“.

In plačilo za vse to? Otroci bodo še rajši v tvoji bližini. Ti jim boš pa smel, če bo treba, marsikaj reči, ne da bi jih bilo treba kaznovati.

Ernest Eil, MODRI STARŠI — SREČNI OTROCI

virološke raziskave. Posvetovanje je priredilo Slovensko mikrobiološko društvo.

KRŠKO

Prva slovenska jedrska elektrarna dela v preizkusni dobi s 75-odstotno močjo, ker so poizkusi pokazali, da polna obremenitev elektrarne povzroči premočno tresenje cevi, kar je v drugih elektrarnah po svetu pripeljalo do resnih poškodb. Ameriška firma Westinghouse, ki je elektrarno zgradila, je obljubila, da bodo pomanjkljivosti na napravah odpravljene do junija, ko bo tudi izvršen dokončni prevzem elektrarne slovenskega gospodarstvu. Že sedaj pa je elektrarna poslala v električno mrežo Slovenije okoli 400 milijonov kilovatnih ur električnega toka.

LEDAVA

Na narodnostno mešanem ozemlju lendavske in soboške občine je konec marca gostovalo madžarsko narodno gledališče iz Budimpešte. Madžarski gledališčniki so se predstavili z igro pisatelja Tršanskega „Kukuk merci“. Nastopili so pred številnim občinstvom v dvorani lendavske rafinerije.

LJUBNO OB SAVINJI

V veroučnih prostorih so bila šest sobot zaporedoma predavanja dr. Marjana Šefa, predstojnika jezuitov, o spolnosti v zakonu in krščanskem urejanju rojstev. Na predavanja je prihajalo po 80 fantov in deklet iz petih okoliških župnij. Predavatelj je še posebno dobro razložil tista vprašanja, ki so drugod zgrešeno prikazana.

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

SEDAJ SE DEL SLOVENSKE CERKVE NEKRITIČNO PRILAGAJA NAŠI DRUŽBENI STVARNOSTI, SICER V DOBRI VERI, DA BI KORISTIL CERKVI IN DRUŽBI, NI PA TO TEMELJNA USMERJENOST VEČINE CERKVE NA SLOVENSKEM.

(Iz slovenskega verskega tiska v matični domovini)

KATOLIŠKI GLAS: KRŠČANSKE KORENINE SLOVENSKE KULTURE

Prav je, da se ob Prešernovem dnevu zamislimo v našo slovensko kulturo. Ustavimo se ob njenih krščanskih koreninah, ki jih po zadnji vojni hočejo v Sloveniji na vsak način izbrisati.

Začeli so s tem, da so ločili Cerkev od države, v resnici pa so s tem hoteli vzeti Cerkvi vsak vpliv na kulturo. Nadaljevali so in nadaljujejo v šoli, kjer mladina zlepa ne sliši pravične besede o naši preteklosti. Dokončujejo svoje delo z znanostjo, češ da znanost potrjuje zlaganost in nazadnjaštvo vsake kulture, ki izhaja iz verskih korenin, posebno še iz krščanskih.

Veliko truda so v Sloveniji vložili v to delo, kakor tudi pri nas (v zamejstvu), nekateri vzgojitelji in kulturniki ter politiki. Ta trud se jim deloma obrestuje, ker nekaj uspehov le beležijo, vendar ne tolikšnih, kot so jih pričakovali. Vse kaže, da so pri tem delu dosegli več uspehov na Tržaškem kot pa v Sloveniji sami. Morda tudi zato, ker jim med nami v zamejstvu pri razkristjanjevanju slovenske kulture pomagajo tudi italijanski tovariši, tako da teče vzporedno raznarodovanje in razkristjanjevanje slovenskih zamejcev.

Do zadnje vojne smo Slovenci veljali za izrazito katoliško ljudstvo, kakor veljajo Poljaki še danes. Enim in drugim je med vojno in po njej bil vsiljen režim, ki je izrazito brezbožen, bojno razpoložen zoper verske in duhovne vrednote, vendar z neko opazno razliko: jugoslovanska partija je bolj prožna, manj dogmatična, dopušča več svobode, odkar se je odrekla stalinizmu in stopila na pot samoupravljanja, dočim je poljska partija ostala oziroma morala ostati zvesta vsiljenemu modelu socializma Sovjetske zveze. Kako velika je ta razlika med enim in drugim modelom socializma, pričajo ravno sedanjí dogodki na Poljskem. Samoupravni socializem v Jugoslaviji ima bolj človeški obraz.

Janez Pavel II. prihaja iz socialistične dežele, kjer hoče režim izruti krščansko kulturo, da jo nadomesti z materialističnim marksizmom-leninizmom. Za papeža je kultura problem človeka. Saj je rekel: „Kultura je tisto, zaradi česar človek kot človek postaja bolj človek.“

Pri tem nujno trčijo med seboj različna gledanja na človeka. Kaj je namreč človek? Kakšen je končni smisel njegovega bivanja in ustvarjanja? Katere so vrednote, ki človeka v resnici bogatijo, da postane bolj človek?

Posebno ostro je danes to trčenje med marksizmom-leninizmom in krščanstvom. V marsičem se gledanja obeh sicer ujemajo, in zato je mogoč dialog, v končnem gledanju pa sta si obe stališči popolnoma nasprotni in dialog ni mogoč. Kristjani namreč vrednotimo človeka ne samo s stališča zgodovine

in zgodovinskega razvoja, temveč tudi s stališča božjega razodetja o človeku: da je Bog poslal svojega Sina na svet, da bi se vsi po njem zveličali.

Ker je danes marksistična kultura posebno borbena, je konflikt med krščansko in marksistično kulturo posebno občuten. Pri tem veren kristjan nima izbire: na marksistično kulturo v celoti ne more pristati, ker bi zatajil sam sebe.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 11. feb. 82/1.

KATOLIŠKI GLAS:
OB ZADNJI REDNI ŠTEVILKI „ZALIVA“

V zadnji številki tržaške revije *Zaliv* (3. in 4. 1981) urednik Boris Pahor na znanja: V letu 1982 bo *Zaliv* nehal redno izhajati.

„V šestnajstih letih revija ni pridobila mlajšega kadra, ki bi se zanjo zavzel. Mladi se namreč vsi zatekajo tja, kjer se je enkrat za vselej izoblikovala pravovernost in kjer je na razpolago vse, kar je potrebno za mirno in solidno vegetiranje“ ugotavlja Boris Pahor. „Občestvo, ki tako nemarno sledi prizadevanjem neke publikacije, ni še toliko dozorelo, da bi se splačal vztrajen trud za razširitev njegove razgledanosti. Navsezadnje imamo kulturno-ideološko centralo, ki skrbi za sterilizirano čistost našega miselnega ozračja,“ ironično nadaljuje urednik. Zaključuje pa: „Če se bo revija pojavljala samo enkrat na leto, je to samo zato, ker bi rad kot njen urednik mislil nanjo samo en letni čas, druge tri pa posvetil zamislím, ki predolgo čakajo uresničitve.“

Ko sem prebral to dokončno odločitev Borisa Pahorja glede *Zaliva*, me je zabolelo pri srcu: še en svoboden glas manj v našem narodnem občestvu! Slovenska „uravnalovka“ deluje bolj, kot bi človek mislil. Slovenskim marksizmom se je posrečilo, da so povojno levo usmerjeno mladino izoblikovali v „pravovernosti“ in jo z dobro plačanimi službami pri SKGZ in njenih ustanovah zazibali v „mirno in solidno vegetiranje“.

Ob tej ugotovitvi je Boris Pahor izgubil pogum. Njegovo prizadevanje za pluralizem med levo usmerjenimi Slovenci ni našlo odziva. Šestnajst let je ostal glas vpajočega v puščavi, v tržaški puščavi. Poleg tega si je z revijo nakopal kup nevšečnosti in zamer doma in v Sloveniji. Ima tudi že svoja leta. Zato se razočaran umika za okope. „Revija bo izhajala samo še enkrat na leto.“

Meni in gotovo še marsikomu drugemu se zdi to velika škoda, škoda za našo kulturo, politično in narodno rast. Na Tržaškem je utihnil liberalni glas z *Demokracijo*, sedaj izzveneva v tišino glas slovenskih demokratičnih socialistov. V Trstu ostaja le še *Mladika* kot edino nekonformistično glasilo sredi slovenskega marksističnega sveta. V socialističnih režimih svobodni duhovi izdajajo podtalno svobodno literaturo za ceno zaporov in izgnanstva, tržaški Slovenci se pa v svobodi svobodno odreka svobodni misli. S tem se odrekajo demokraciji, saj brez svobodne misli ni svobodne demokracije.

Ta ugotovitev ni v čast slovenskim povojnim rodovom. Ali so res, kot toži pesnik Horac, „rojeni le za sladko življenje“?

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 1. apr. 82/3.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG:
JUGOSLOVANSKA BREMENA

Podoba Jugoslavije je postala v zadnjem času nejasnejša. Za to je odgovorno kolektivno vodstvo, ki je stopilo 1980 na mesto Tita. A ta vtis bi bil lahko napačen, kajti tudi jugoslovanska politika je postala po Titovem odhodu manj jasna. Marsikaj nejasnega je bilo pri njej že za časa Tita. Takrat se je dežela približevala enkrat nemu, potem drugemu bloku. Leta dolgo je bila vedno znova bliže sovjetski oblasti kakor Zahodu, potem se je premaknila na sredo;

LJUBLJANA

V začetku aprila je na povabilo Festivala Ljubljana gostoval v dvorani Tivoli 40-članski nacionalni afriški ansambel folklorne iz Gvineje. S pesmijo, plesi in krajšimi igrami so pokazali slikovito zgodovino in pestro sedanost te afriške dežele. Tradicionalno afriško glasbo so posredovali z igranjem na koro, balfon in flavto. Slikoviti in živobarvni kostumi, velike geste plesalk ter akrobatske veščine izvajalcev afriških plesov pa so samo potrdile sloves, ki ga ta ansambel uživa po svetu.

MARIBOR

Na državnem prvenstvu frizerjev v Beogradu je kot edina slovenska ekipa sodelovala desetčlanska ekipa mariborskih frizerjev. Kljub precej hudi konkurenci so slovenski frizerji uspeli zasedeti tretje mesto. Tekmovanja se je udeležilo 65 moških in 50 ženskih frizerjev.

MURSKA SOBOTA

Svet za vzgojo v cestnem prometu je ob pomoči avtomoto-društva priredil tekmovanje učencev v poznavanju cestnoprometnih predpisov. Tekmovanja „Kaj veš o prometu“ se je udeležilo 25 učencev srednjih šol, kakor tudi učenci soboških osnovnih šol, ki so bili razdeljeni v 19 tekmovalnih ekipah. Najbolje so se odrezali beltiški šolarji, takoj za njimi pa so bili učenci osnovne šole Grad. Najboljši poznavalci prometnih predpisov se bodo udeležili republiškega tekmovanja.

POLZELA

Tovarna nogavic Polzela je med tistimi uspešnimi podjetji, ki kljub gospodarski

krizi še vedno močno prese-
gajo zastavljene cilje. Pod-
jetje se je s svojimi izdelki
dobro uveljavilo na zahtev-
nem zahodnem tržišču in si
tako tudi zagotovilo potreb-
ne surovine za proizvodnjo.
V prvih dveh mesecih so iz-
vozili 197.400 ženskih hlač-
nih nogavic v skupni vred-
nosti 1,6 milijona dinarjev.
Na tuje so prodali tudi 119
tisoč parov moških nogavic
in dobili zanje 1,4 milijona
dinarjev v devizah.

POLJANE

Izgradnja telefonskega o-
mrežja v poblagoških vaseh
se bliža koncu. Telefonski
priključek bo že letos dobilo
okoli 150 hiš, od tega 72
samo v poljanski občini. Do-
mačini so sami krepko za-
grabili za krampe, na po-
moč pa so jim priskočili tudi
vojaki iz škofjeloških voja-
šnic ter mladinci iz okoli-
ških krajev. Spomladi so
potegnili še kabel iz Zako-
biljeka do Malenskega vrha,
se pravi na terenu, ki je bil
najtežji in tudi najbolj obši-
ren. Telefonski priključek
bo stal okoli 34 tisoč dinar-
jev.

PORTOROŽ

Na povabilo občine se je ko-
nec marca mudila na obisku
delegacija iz zahodnonem-
škega kraja Offenbach. Go-
ste so seznanili predvsem z
gospodarskimi možnostmi
sodelovanja med obema ob-
činama. Dogovorili so se o
kulturni izmenjavi ter o turi-
stičnem sodelovanju, ki ga
ponujata sečoveljsko letali-
šče in letališče Egelsbach
pri Offenbachu.

PTUJ

Na skupščini občinskih po-
družnic Rdečega križa so
ugodno ocenili delovanje te-
ga človekoljubnega društva,
ki v tej občini šteje več kot

redko je stopila na drugo stran. Tudi jugoslovanska notranja politika je bila
polna menjav in obratov.

V resnici je pot jugoslovanske politike prav tako dobro spoznatna, a posta-
la je bolj kamnita. Težave so se povečale: gospodarske, narodnostno politične
in druge notranje politične. Večina jih je bilo že v Titovem času, nekaterim,
predvsem gospodarskim, so takrat položili temelje. A nad njimi je ležala ta-
krat maršalova slava, poleg tega pa še mnogo zunanjepolitičnega sija in laž-
nega blišča. To je sedaj odpadlo eno za drugim in tako sedaj jugoslovanska
bremena lahko slehernik opazi. Ta so različne vrste.

Najvažnejši vzrok zanja je to, da se ni Jugoslavija nikdar odločila, ali hoče
ostati pri leninizmu sovjetskega tipa ali pa si hoče poiskati pot v demokratični
in svobodni socializem. Njen politični sistem, katerega temelj je izključna
oblast partije, je bliže leninističnemu vzorcu: volitve, ki ničesar ne odločijo,
močna tajna policija in sodstvo, ki je vezano na navodila, so njegovi najbolj
očitni znaki. Vendar nekatere politične resničnosti — na primer odprte meje,
določeni otoki svobode govora, dokaj izdatna poročila v primerjavi z razmera-
mi v vzhodnem bloku — kažejo v nasprotno smer.

To je smer, v katero gredo želje večine ljudstva, zato so jo mnogi partijski
voditelji vedno znova krepili. Partijski misleci so jeli oblikovati lastno jugoslo-
vansko zamisel o socializmu v demokraciji in svobodi; pri tem je veljalo kot
pogoj spoznanje, da ni sovjetizem nikakršen socializem. Vendar so bili takšni
poskusi vedno znova ostro prekinjeni in tako se je jugoslovanski socializem
kot politična ureditev vedno znova skrčil na neko posebno ureditev pod-
jetij.

To politično nihajoče stanje se nadaljuje. Z njim v skladu je zmes politične-
ga vodstvenega osebja. To so vedno sestavljali na eni strani togi leninisti, na
drugi pa politiki, ki so se v različni meri nagibali k demokratičnemu in svobod-
nemu odpiranju. Prva skupina je bila v premoči, druga pa je lahko kdaj tvega-
la razvoj, ki je bil potem ustavljen in večinoma potisnjen nazaj. V tem nihanju
sem in tja do danes ginejo Jugoslaviji njene vodstvene sile.

Ker se jugoslovanska partija ni odločila med leninizmom in demokratičnim
socializmom, tudi ni našla poti do narodnostne politike resnične enakosti in
svobode za vse, pa naj se je za to vedno znova še toliko naprezala. Močno
razvita državna zveza naj bi bila oblika za zagotovitev enakopravnosti narod-
nih skupnosti v državi z več narodi. A vsebinsko je ta ostala nepopolna, ker se
jugoslovanska partija v zadnjih letih vojne in v povojnem času ni mogla ločiti
od ravnanja, ki nasprotuje njenim naukom: z nekaterimi narodno-kulturnimi
skupinami, zlasti s Hrvati in Albanci, je tako ravnala, kakor da se jih je lotil
bacil nezanesljivosti. Ta predstava o nevarnosti je terjala, da so določili za ču-
varja enotnosti en narod, ki je bil pa lahko le največji, srbski. S tem je bilo ve-
lesrbstvo iz bivše kraljevine, h katere razpadu je toliko pripomoglo, prevzeto v
komunistično republiko. Do danes se ni posrečilo znebiti se te dediščine. Po-
sledica tega so narodni nemiri, ki se celó stalno ponavljajo.

Nič manjšo škodo je prizadelo to, da jugoslovanska partija ni našla moči za
gospodarsko reformo: ta bi lahko postala resničnost, saj je bilo že pred 30 le-
ti, ob prehodu k delavskemu samoupravljanju, v osnovi načrtano, poldrugo de-
setletje kasneje pa izrecno razglašeno socialistično tržno gospodarstvo.

Končno je imelo nasprotovanje jugoslovanske partije, da bi sledila svojemu
programu in se ločila od leninizma, komaj izogibljiv postranski učinek: dežela
je ostala v skušnjavi, da išče v težkih časih trgovsko politično zaslombo pri
sovjetskem bloku, pri tem je pa nujno trpela njena sposobnost tekmovanja na
svetovnem trgu.

Vodstvo jugoslovanske partije si o obsegu težav, ki obremenjujejo državo,
ne dela utvar. Ni pa še nobenega znaka za to, da bi se v bližnjem času lotilo
vzrokov le-teh.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, München, 22. feb. 82/1.

Ko je Tito izdihnil, so prišli malone vsi. Romanja zahodnih politikov v nevrščeno Jugoslavijo ni bilo ne konca ne kraja. Prišli so, da bi s tem jasno pokazali, da je ta Jugoslavija v svojem mučnem zemljepisnem in političnem položaju dejansko pod nevidnim varstvom Zahoda. Tista sila, proti kateri je ta diplomacija obiskov merila, je to molče gledala — in čakala.

Sedaj je tudi ona — Sovjetska zveza — v Jugoslaviji stopila v akcijo. Andrej Gromyko se je pojavil v Beogradu. Pred obiskom je bil dolg diplomatski sem in tja. V poštev je prihajal datum v marcu, ki ga je pa očitno Jugoslavija spet zavrnila ali vsaj ne odobrila. To prekladanje se je vleklo, dokler niso Sovjeti — tako ve povedati ne povsem neverjetna inačica — izjavili, da je Gromyko na razpolago le v začetku aprila, potem pa dogleden čas ne več.

Zakaj so se Jugoslovani tako opletali, ni čisto jasno. Po eni plati je moralo biti tudi njim do tega, da razvijajo diplomatske stike z Vzhodom in Zahodom. Po drugi plati je pa njihova gospodarska odvisnost od Sveta za medsebojno gospodarsko pomoč, predvsem pa od Moskve, po Titovi smrti tako narasla, da jih je morebiti zdaj strah pretesnih političnih stikov s Sovjetsko zvezo. Leto 1948 s Stalinovimi gospodarskimi in političnimi pritiski je v Jugoslaviji še vedno leto nesrečnega spomina. Pa tudi stanje na Kosovu, ki ga še kar naprej pretresajo nemiri, ni primerno, da bi prav sedaj začeli ljubimkati s tisto velesilo, ki zna strokovnjaško napeljavati vodo nasprotij med narodnostmi na svoj mlin.

Andrej Gromyko prihaja v času, ki je za Jugoslavijo notranje politično izredno zanimiv. In v tem je razlog, da je pristal na datum pred 26. junijem, ki je določen za XII. kongres KPJ. V Jugoslaviji ni sicer nikakršne zamenjave oblastnikov v zahodnem smislu, je pa globokosežna zamenjava vodstvenega kadra. XII. kongres bo najbrž prinesel v partijo preobrat: tako vplivne osebnosti kot Stane Dolanc, Vladimir Bakarić in Branko Mikulić bodo morali, kot je videti, prepustiti svoja mesta drugim. Poleg tega so se nasprotja med posameznimi jugoslovanskimi republikami zaostрила. Široka fronta od Slovenije do Bosne in Črne gore se je strnila proti Srbom in njihovi politiki na Kosovu.

Ves ta razvoj zbujajo v Moskvi silno zanimanje. Spremembe v vodstvenih kadrh neke druge socialistične stranke sleherni komunistično oblast nujno globoko vznemirijo. Narodnostne težave v Jugoslaviji, ki velja sicer v svoji narodnostni politiki za tako zgledno, ne morejo neke velesile in neke države z mnogimi narodi, kot je Sovjetska zveza, pustiti neprizadete, takó ali takó. Namen Gromykovega obiska je torej gotovo takó lastna obveščenost kot klicaj jugoslovanskim narodom, da se Moskva Balkanu ni na noben način odrekla.

Časovno je lahko to, da se je jugoslovanski zunanji minister Josip Vrhovec vrnil na predvečer Gromykovega obiska v Beograd iz Aten, le slučaj. Politično je treba vsekakor gledati Vrhovčevo pot v Atene in Gromykov prihod v Beograd skupaj. Čeprav namreč govori jugoslovanski tisk o novem grškem ministrskem predsedniku Andreju Papandreouu v najvišjih tonih, so medsebojne razlike več kot na dlani. Papandreou ljubimka z Moskvo, zlasti pa je ustvaril njegov nastop za brezatomski pas na Balkanu v Beogradu pravo zmešnjavo. Jugoslavija si želi na svoji južni meji mir. Tega pa lahko zagotovi samo Grčija, ki je zvesta NATO-u.

Kajpak se tudi Jugoslavija poteguje za razorožitev in za to, da ne bi bilo na Balkanu atomskega orožja. A naivnost, s katero se je Papandreou lotil tega vprašanja, jo je preplašila. V Beogradu dobro vedó, da pomeni pest sovjetskega in ameriškega atomskega orožja na Balkanu komaj kakšno resno nevarnost. Vse bolj gledajo tudi v Beogradu na množično sovjetsko atomsko oboroževanje pa tudi na običajno orožje Sovjetske zveze kot na dejansko grožnjo. Potemtakem ne bodo svojemu gostu iz Moskve dali Jugoslovani le novic o svojih vodstvenih ustrojih v prihodnosti, marveč bodo predvsem od njih zahtevali — s svežimi vtisi iz Aten — izjavo o sovjetskih namerah v Egejskem morju in na Balkanu.

osem tisoč članov in skoraj dvanajst tisoč podmladkarjev na osnovnih in srednjih šolah. Lani so pripravili več krvodajalskih akcij, ki se jih je udeležilo več kot tri tisoč ljudi, pripravili pa so tudi tečaje o prvi pomoči za voznike. Posebej so bili pohvaljeni mentorji podmladkarjev RK.

SPODNJA IDRIJA

Prostorska stiska v osnovni šoli je vidna prav na vsakem koraku. Še najbolj pa jo občutijo otroci iz daleč naokoli raztresenih vasi, ki morajo ostati dalj časa v šoli. Za 17 šolarjev, za katere so organizirali podaljšano bivanje v šoli, so preuredili v učilnico stanovanje v bližnjem bloku. O svojih šolskih problemih so se razpisali učenci v nalogah z naslovom „Selimo se“. Zaradi razmer na šoli bodo v kratkem razpisali 4. občinski samoprispevek, s katerim naj bi zgradili štiri nove učilnice in telovadnico.

ŠOŠTANJ

Društvo invalidov je pripravilo razstavo del slikarke Ivanke Glavan iz Žužemberka. Mlada slikarka, ki je že 33 let priklenjena na invalidski voziček, je za razstavo namenila ciklus slik z rožami in še nekaj drugih del, iz katerih se zrcali njena močna volja in vztrajnost. Svojo umetniško pot je začela kot samouk, potem pa so ji nekateri slovenski likovni pedagogi pomagali najti svoj likovni izraz. Za svoje umetniško ustvarjanje je dobila že nekaj priznanj.

ŠKOFJA LOKA

Tudi v tej občini so v aprilu začutili težave, ki jih pov-

zroča pomanjkanje nafte. Posebno prizadeti so bili kmetje, ki nafto rabijo za pogon traktorjev in drugih kmetijskih strojev. Na mrazu so bili tudi stanovalci dveh blokov na Trati, ker jim je zmanjkalo mazuta. Občinska uprava je morala predpisati racionirano porabo v tovarnah, kjer so za potrebe prevozov lahko natočili le po 50 litrov nafte ne dan.

ŠKOFJA LOKA

Center slepih je v osnovni šoli na Trati pripravil zanimivo razstavo o delu in življenju slepih v tej ustanovi. Obiskovalci so se seznanili z zgodovinskim razvojem centra ter s pripomočki za delovno usposabljanje v zavodu. Začetki zavoda segajo v leto 1935, ko so odrasli slepi dobili v Strahovem gradu svoj stalni dom. Od takrat pa do danes je zavod usposobil več kot 400 na vidu prizadetih, da so se vključili v življenje in da sedaj opravljajo dela, ki so se jih izučili v zavodu.

ZAGORJE OB SAVI

21. marca je ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar v navzočnosti dekanije duhovščine blagoslovil temeljni kamen za novo cerkev v Kisovcu. Cerkev bo posvečena fatimski Mariji, zato so tudi v temelj vzdali kamen iz Fatime. V sklopu cerkve bo tudi župnijski dom. Večji del stroškov bodo pokrili župljani sami, upajo pa tudi na pomoč od drugod. V cerkvi bo prostora za 180 ljudi. Cerkev bi bila seveda premajhna, če bi vseh 2594 vernikov tega kraja redno hodilo k maši in dovolj velika za tistih dvesto, ki niso krščeni in ki tudi živijo na področju župnije.

Ob Gromykovem obisku v Beogradu se stavlja Jugoslovanom načelno vprašanje, ali lahko nadaljujejo s Titovo igro ravnotežja med Zahodom in Moskvo. Ko je naredil Andrej Gromyko leta 1962 enega svojih prvih obiskov v Beogradu, je dal Tito vtakniti v ječo Milovana Djilasa: ta je bil prav tedaj s svojo knjigo *Pogovori s Stalinom* spraval Sovjete v neprijeten položaj, Tito se je pa hotel ogniti vsemu, kar bi utegnilo spraviti Ruse v slabo voljo. Danes ni na vidiku tako razburljivih ukrepov. Bolj kot kdaj se pa stavlja vprašanje, kako bo Jugoslavija, ki se po Titovem odhodu politično tako opoteka, gospodarsko je pa postala tako slabokrvna, zmogla nadaljevati Titovo igro ravnotežja.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 5. apr. 82/4.

DER SPIEGEL: „VSI SMO TALCI“

Pod tem naslovom je napisal eden glavnih mislecev „poljske pomladi“ Adam Michnik v ječi razmišljanje, iz katerega povzemamo nekaj misli.

Na Poljskem je šlo to pot za „komunizem s polomljenimi zobmi“, za komunizem, ki ni mogel več grizti in se ni mogel pred napadom organizirane družbe več braniti. Vendar ni imel ta pritisk družbe nič skupnega z uporabo sile.

V nasprotju s histeričnimi izjavami o „odkriti kontrarevoluciji“ in „fašističnem terorju po podjetjih“ ni bil med poljsko revolucijo nihče ubit in ni bilo prelite niti kapljice krvi.

Že mnogo let so obstajale in delovale na Poljskem skupine demokratične opozicije, ob blagohotni podpori širokih krogov javnega mnenja in uspešni zaščiti Cerkve.

Osrednje vprašanje programa teh opozicionalnih krogov je bila želja po spremembi družbe in spretni ustvaritvi družbenih vezi zunaj uradnih struktur. Glavno vprašanje se ni glasilo: „Kako reformirati strukture izvajanja oblasti?“, marveč: „Kako bi se lahko pred temi strukturami branili?“

Ostri boj za reformo totalitarnih struktur je trajal 15 mesecev. Uradni krogi so napovedali vojno organizirani družbi: napovedala jo je država, ki je orodje političnih sil, organiziranih v Varšavskem paktu.

Smetana na oblasti je bila denarno in moralno na psu, zaradi svoje politične šibkosti je bila nesposobna uresničevati sploh kakšno politiko.

Komunistični sistem na Poljskem je bil velikan na lončenih nogah, a z jeklenimi rokami. Ko so funkcionarji Solidarnosti zahtevali demokratične volitve za parlament in ljudske svete, so bržkone pozabili, da pomenijo takšna gesla alarm in naznanjajo skorajšnji konec sistema. Solidarnost je predstavljala zanj smrtno grožnjo — naredila je konec osnovnemu načelu komunistične ideologije, da je predstavnica delavskega razreda KP.

Treba je priznati, da se je uradna nočna akcija 13. decembra odvila zelo popolno, pri čemer je njenim izvajalcem pomagala sleherna odsotnost vesti v njih. S tanki in bajoneti so „pomirili“ sindikat in zlomili odpor delavcev po podjetjih. Ta zmaga aparata pa utegne imeti nepričakovane posledice, utegne postati dokaz za politično kratkovidnost. Z bajonetom je lahko širiti strah, terorizirati, ubijati, zmagovati proti neoboroženemu ljudstvu. A na bajonetu se ne da sedeti. In z bajonetom ni mogoče izbiti iz spomina ljudi 15 mesecev svobode.

Poljsko gospodarstvo so uničili ljudje, ki so podredili duhovno in snovno usodo poljskega naroda svojim lastnim, ozkim, samoljubnim koristim. Kaj se mora še zgoditi, da bodo ti ljudje razumeli, da se z uničenjem neodvisnih ustanov na način vojaško-policijske diktature oddaljujejo od svojega naroda in od vsega civiliziranega sveta?

Vsak od nas jetnikov gre lahko vsakčas na prostost, če je pripravljen podpisati vdanostno izjavo in igrati vlogo policijskega zaupnika. Le vsak sam se lahko odloči, kako bo branil človekovo dostojanstvo v tem sporu med resnico in lažjo, svobodo in nasiljem, dostojanstvom in ponižanjem.

DER SPIEGEL, Hamburg, 8. mar. 82/128—138.

ivan tavčar:

visoška kronika

Izidor in Margaretin oče Wulffing sta se domenila, da se Izidor poroči z Margareto. Poroki sta se pa uprla Wulffingova sinova. A proti njima se je potegnila za poroko njuna mačeha.

Skoraj bi mislil, da sta sinova komaj čakala, da bi planila po svoji pisani materi, ki je bila podobna kupu gospodinjске revščine. „Ti pa tiho bodi!“ sta tulila oba in po surovi gorjanski navadi sta jo tikala, kakor bi bila zadnja dekla pri gruntu.

„Ti pa čisto molči!“ se je drl Marks. „Kaj pa si ti k hiši prinesla?“

Othinrih se je krohotal. „Tisto, kar vsaka ženska k hiši prinese!“

Zopet sta razbijala po mizi, a Jeremija Wulffing je še vedno molčal. Čudno je bilo, da ni svoje druge žene, ki je pred hrupom svojih polsinov kar skupaj lezla, vzel prav nič v varstvo.

Onadva se nista mogla pomiriti. Nasprotno, hitela sta iz enega divjanja v drugo. In še tako sta bila zaslepljena, da sta se lotila tudi svojega roditelja in gospodarja.

Kričala sta: „Kaj boste nama dali, ko nisva dosedaj imela še prav nič dobrega?“ Bila sva vola pri hiši in vedno v jarmu.“

„Vi ste spali,“ se je norčeval starejši, „pa je bilo zmeraj vse obdelano.“

„Veliko niste nikoli delali,“ je dodal mlajši, „še takrat ne, ko smo kosili in mlatili.“

Očetu Jeremiji so se pričele mešati vse črte po obrazu. Bil je mož, ki se je nerad razgreval, razvnel pa se je tedaj, če ga je kdo zadel pri najboljčutljivejšem, če mu je kdo povedal, kar je ta v svojem življenju najnerajši po-

slušal, a tudi to sta mu nerodna sinova tisti dan povedala.

„Če se prav pomisli,“ se je oglasil Marks, „je bilo skoraj vse materino, vašega pa prav malo.“

„Mati,“ je sikal Othinrih, „je rada pravila: ‚Ko sem jemala očeta, ni imel drugega, kot, kar je nosil na sebi.‘“

Peklenško sta se zakrohotala. Marks je še dostavil: „Najbolje bo, če posadiva rdečega petelina na strehe! Potem bodo jemali beneške kronice, če bodo vedeli, kje!“

In Othinrih: „Potem boste imeli toliko kakor tedaj, ko vas je najina mati jemala!“

Tako sta ta dva zaslepljena napadala svojega lastnega očeta, kateremu sta dolgovala pokorščino in ljubezen.

Jeremija Wulffing se je bliskoma vzdignil z mesta, kjer je sedel, z roko pa je posegel k svetim podobam ter izvlekel izza teh podob dolgo in debelo brezovko, kakor jo jemljemo na polje, da priganjamo z njo leno živino.

Tedaj sta sinova postala plaha in od mize sta hitela, da bi rešila kožo udarcev. A pri hišnih durih ju je stari dotekel in nista mu mogla uiti. Brezovka je pela svojo glasno pesem, da je tleskalo po hrbtu, po glavi in roki, prav kjer je zadelo in kamor je padlo. Oče Wulffing ni pri tem izpregovoril niti najmanjše besedice, samo tepel je.

V šumu se je začul glasek, tenak, skrhan, prav kakor bi prihajal globoko izpod zemlje, kakor bi ga čul v sanjah ali v polspanju. Na peči je pela stara mati v nem-

DOSLEJŠNJA VSEBINA:

Izidor Khallan, rojen leta 1664 na Visokem, pripoveduje svojo zgodbo.

Njegov oče Polikarp, mogočen kmet, je bil čudaški, trd in surov človek, po veri pa luteran. Mati Barbara je bila silno dobra. Tudi z bratom Jurijem se je Izidor razumel.

Oče je poslal Izidorja v Škofjo Loko, da se izuči za kovača. Po treh letih se je vrnil domov, kjer mu je medtem umrla mati, ne da bi ga bili obvestili o tem.

Ko mu je bilo šestindvajset let, ga je oče poslal na ogled k Margareti, hčerki trdnega nemškega naseljenca Jeremija Wulffinga na Davčah, s katerim se je bil oče že domenil o poroki.

Pri Wulffingovih so Izidorja in hlapca Lukeža lepo sprejeli. Stari Jeremija jima je vse obljubil, a obregnila sta se sinova, da naj oče ne daje hčere nekomu, ki govori tako, kakor bi pes lajal.

ščini: „Ah, Jezus, naj te vidim, ti lepa luč: usliši mojo prošnjo in moledovanje, pokaži mi svoj obraz! Naj bi kmalu odšla k tebi, kako rada bi hotela umreti! Naj me ne zadržujejo ne denar ne dobra leta ne prijatelji.“

Takoj se je hiša pomirila. Fanta sta izginila in oče je svojo blagodejno brezovko zopet vtaknil za slike. V srcu sem občudoval te Nemce, da si vzgajajo otroke tako, da jih tepó, in čeprav so že odrasli in prvi delavci pri hiši. V Poljanah bi težko dobil dvajsetletnega mladiča, ki bi se ne uprl svojemu staremu očetu, če bi ga hotel ponižati pred tujci in bi z njim govoril z brezovko.

Jeremija Wulffing je izpregovoril: „Tako torej! Kar sem govoril, je zgovorjeno! Čez dva tedna bo dan sv. Ahaca. Sporoči očetu, da pridemo tisti dan v Loko. Grajski pisar ali pa mestni pisar — ta je cenejši — bo zapisal, kar se mora zapisati, da bo vse v pravem in postavnem redu.“

Razgovarjali smo se še o enem in drugem, nakar sva z Lukežem odrinila. In hoja je bila lažja, ker sta bili bisi sagi prazni.

Hodila sva že nekaj tisoč korakov, tako da se je komaj še videl majhen kos strehe Wulffingove lastnine. Dospela sva do kraja, kjer se je pot zasukala nizdol. Tam v bregu sta sedela Jeremijeva sinova. Pričakovala sta naju, in to zelo razburjena; vendar nista imela pri roki nikakega orodja, s katerim se pri nas navadno pretepa jo mladi ljudje. Vstala sta in takoj sem opazil, da očetova šiba ni ostala brez sledi. Rdeče niti so se jima vlekli po obrazu in tudi po rokah.

Othinrih, ki je bil predrznejši od brata, je stopil predme z besedami: „Ti misliš, da smo fantje v Davčah ovce, ki jih lahko pretepa vsakdo.“

„Tako boš govoril,“ se je oglasil tudi Marks, „po svoji celi umazani dolini.“

Pri tem sta se zopet šalila iz naše govorice in zopet omenjala pse, češ da govore lepše kot mi, ki smo menda kršчени pred božjim kamnom. Govorila sta z velikim zaničevanjem in prav nespametno se mi je videlo zasramovanje naše govorice, ko sta se vendar sama posluževala besed, da ti je bilo, če si ju moral poslušati, kakor bi požiral zdrobljeno steklo.

Premagal sem jezo in ubogal sem pamet, ki mi je velala, da se ne gre prepirati ali pa še celo pretepati z njima, ki sta mi bila po materi bratranca in polbrata moje neveste. Tudi Lukeža sem krotil s svojimi pogledi. Molčče sva hotela iti mimo, kar pa je onadva še bolj razdražilo.

Othinrih se mi je postavil na pot in vprašal: „Ali te je kaj v hlačah, kranjska glista? To bi rad vedel!“

Tudi Marks bi rad isto vedel, in Lukež je nekaj godrnjal o tem, da vsega skupaj ne smeja požreti.

Othinrih je na vsak način zahteval, da se moram z njima metati. Marks pa je hotel, da bi se bili vsaj za prst vlekli, če že nimam poguma, da bi se z njima metal. Pristavil je, da moram imeti v sebi nekaj moči, ko se vendar ženim in ko ne sedim več pri skledici, v katero je mati mleka nalila.

Govorica je postajala vedno bolj trpká. Lukež je že odložil bisago, slekel suknjo in si zavihal rokave. Že je pljunil v pest in tako pokazal, da je vedno pripravljen

V IZOLI cvetijo vrtovi, sadovnjaki, vinogradi in oljčni nasadi.

udeležiti se pretepa, kakor se to spodobi nekdanjemu kirasirju, in najsi je že sedemdeset let star. Pretila je nevarnost, da se sprimemo, bodisi da bi se metali, bodisi da bi se za prst vlekli.

Naša ljuba Gospa z Malenskega vrha nam je prihitela na pomoč. Na kraj prepira je namreč prišla nevesta Margareta, ki je v trenutku izprevidela, da se hočemo stepsti, ker je prav dobro poznala ošabnost in razposajenost svojih bratov. Oštela ju je in ju z ostro besedo zapodila z mesta. In čisto resnico zapišem, da sta Marks in Othinrih izgubila ves pogum in da sta se zbala svoje sestre, kakor sta se bila poprej zbala svojega očeta. Še pristavim: ko se je tako jezila, ko je spovedovala svoja brata, je bila zala in svojim očem všeč.

Še nekaj časa je hodila z nama, bržkone z namenom, da bi s tem zadrževala brata, da se ne vrneta in ne iščeta zopetnega prepira. Ko je bila prepričana, da je nevarnost mimo, je obstala in vzela neke iz obleke majhen zavitek. Zopet ji je oblila beli vrat kri in sramežljivo je iskala besede, ki naj bi jo izpregovorila meni. Kakor veste, je bil oče Jeremija poudarjal, da ji govorica mojega domačega kraja ne teče gladko; Margareta je hotela pri slovesu pokazati, da ji ta govorica ni tuja. Molila je zavitek proti meni, mešala nekaj naših besed in proseče končala: „Nemi, nemi!“

Vzel sem, ona pa je odhitela. Ko sem zavitek odvil, je tičal v njem kos pogače, zavitek je bil pa v facoletelček, kakor ga dajejo laške neveste svojim ženinom.

Ponižno izgovorjeni „nemi“ mi je zvenel še dolgo po ušesih, tudi še po tem, ko mi je Lukež razložil, da Tajčarji po Sorškem polju ravno tako mešajo govorico, da po naše obrežejo svoje nemške besede.

Med daljšo potjo nisva doživela nič takega, kar bi bilo vredno, da bi tukaj zapisal. Hodila sva po isti poti kakor prej, ko sva prihajala z Visokega. Na Svrčušah ni bilo človeškega sledu. Samo pri studencu je ostala črna lisa, kjer so cigani onkrat kuhali. V celem gozdu ni bilo čuti glasu, in prav lahko bi zaspal, kdor bi legel na zemljo.

Ko sva dospela za Blegoš, je visoko nad nama v gozdu prav močno zaropotalo, kakor bi padala posekana debela na zemljo. Strmeč sva obstala, kaj naj to bo. Počez po bregu se je ropot širil in širil, dokler ni streljaj nad nama prilomastil po gošči jelen, orjak in velikan. Divjal je, kakor bi visel v zraku, rogovje, ki je bilo dolgo kot dolga metla, pa je bil položil po hrbtu.

„Ali si ga videl?“ se je začudil Lukež. „Ko bi imel pri sebi svojo mušketo, bi jo izstrelil nanj, da bi se valjal po frati. O jej, to bi bil pogled!“

Takoj se je ohladil, ko sem mu odgovoril: „Kaj, ko bi zato izvedel škof Albreht Sigismund? Ta bi ti že pokazal, kaj se pravi streljati njegove jelene!“

„Ti visoki gospodje,“ je tožil Lukež, „pridrži jo zase vse, kar je količkaj dobrega, nam beračem pa ne privošči niti najslabšega. Da bi jih vrag jemal!“

Pripovedoval mi je o pokojnem škofu Vidu Adamu, ki je na žalost loških podložnikov sedel na škofijskem prestolu dolgo vrsto let. Bil je trd vladar. Vsak dan je hotel imeti višjo desetino, vse dni svojega vladanja se je pravdal s svojimi podložniki, da so ti morali nositi kožo sedaj v nemški Gradec, potem spet na Dunaj in enkrat še celo k cesarju v Regenspurk ali kako se že ta prekleti nemški kraj imenuje. Opravili niso nič, ker je bilo in bo zmeraj tako, da cesar ne izključe oči ne škofu ne najmanjšemu graščaku. A tudi njegov naslednik Albreht Sigismund ne bo dosti boljši, kar so že občutili podložniki v Železnikih. Sedem se jih je združilo, da so pobili nekaj jelenov. Ali je to kaj posebnega? Škof pa je obsodil vsakega, da plačaj stodvajset tolarjev. Kdaj jih je jelen vreden? A plačati so jih morali, če niso hoteli k Miholu Schwaiffstrigkhu, ki daje slabo pijačo, slabo stanovanje.

Tako sva se pogovarjala, dokler nisva bila spet na Visokem, kjer je oče Polikarp prav rad sprejel odgovor Jeremije Wulffinga. Tudi nočem zamolčati, da se mi je tisto noč sanjalo o Margareti, njegovi hčeri.

Bog obrača po svoje dogodke tega sveta in le tisto se zgodi, kar hoče njegova vsemogočna volja.

Približal se je dan sv. Ahaca in oče se je pripravljaj, da mi izroči svoje premoženje. V teh dneh je govoril z mano več kakor navadno in mi dajal nauke za prihodnost. Navodila mi je dajal za gospodarstvo in za kupčijo z vinom; posebno če prodajam, naj se branim domačega denarja, ker je dosti manj vreden kot denar nemške veljave. A najboljši je denar beneške veljave. Hujskanja proti graščini naj ne poslušam, in če bi kdaj prišel tisti „vojvoda“ Jernač Schiffrer, naj mu pokažem

vrata, kajti pravde, ki jih ta vojvoda vodi za kmete, nesó samo denar iz hiše, prineso pa ničesar. Koliko sladkega vina so pravdarji že izvozili v Gradec, a gospodje so vino spili, škof pa je pravdo dobil, kar je moral pameten človek že naprej vedeti. . . . Tako in podobno me je učil oče; Bog pa je potem obrnil vse drugače.

Ko sva se vrnila iz Davč in ko je ob priložnosti Lukež pripovedoval o ciganu, ki se je zanimal za železni zaboj na Visokem, je oče prav vestno poslušal in parkrat je z zobmi zaškripal. Ciganovo zanimanje mu ni hotelo iz glave, in kot dober vojščak je vse odredil, da bi ga sovražnik ne iznenadil z nepričakovanim napadom. Pri sprednjih in zadnjih vratih smo napravili nove, močne zapahe. Oče je zapustil klet in se preselil s svojim zabojem v gornjo hišo. Z Lukežem sva morala prav tako v gornjo hišo in vsako noč smo imeli pri rokah nabito mušketo in nabite pištole. Spodaj so spale ženske, v hlevu volar in pastir, dasi nismo pričakovali, da bi kdo vdrl k živini ali drobnici. Ta zadnja itak ni imela posebne cene, tako da nismo šteli, če je bilo nekaj glav več ali manj pri hiši. Zase nisem ničesar hudega pričakoval, ker že dolgo ni bilo čuti o kakem razbojništvu. Tudi s pogorja ni dospela nikaka novica. Zatorej sem bil prepričan, da so očetove skrbi pretirane in prevelike.

A nekaj dni pred sv. Abacem nas je prebudil po polnoči šum pred hišo. Nekaj jih je letalo okrog poslopja, nekaj pa tolklo na sprednja vrata in zahtevalo, da naj Polikarp izroči svojo vojno kaso, če noče, da ne vlomijo v hišo s silo.

Vsi smo vstali, še ženske v pritličju. Te so klicale ljudi na pomoč in uganjale so hrup, da se je gotovo čulo do Loga. Oče je prihitel k nam z golim mečem v roki. Lukeža je postavil k oknu, da bi varoval hlev in zadnja vrata. Jaz in Jurij sva morala k sprednjim oknom, da ni bil brez varstva glavni vhod.

Razbojnikji so se nekaj časa še pogajali, a pogajanja niso dosegla ničesar, ker bi bil hišni gospodar rajši zgubljen, kot se odpovedal železnemu zaboju in denarju v njem. Razkačil se je do pen, ko je volarček iz hleva vpil, da so vdrl v ovčjak, ki ni bil trdno zaklenjen. In res so privlekli iz njega dva najlepša ovna in ju odgnali v gozdove, ki leže okrog Sv. Sobote.

Po sprednjih vratih so razbijali nekaj časa, pa niso ničesar opravili, ker so bila okovana z železom. Lotili so se potem zadnjih vrat, ki so bila šibkejša in za vlom pripravejša. Štirje moški so privlekli od nekd težak hlod in butali z njim ob vrata, da bi odnehal zapahe. Ko smo se že bali, da odneha, je vzel oče iz moje roke samokres in ga, ne da bi meril, izstrelil proti onim pri vratih. Zadet ni bil nihče, pač pa se je grom razlegal po dolini. Že se je čula govorica iz vasi. Pri sosedu Debelaku se je pokazala v hiši luč in cerkovnik pri Sv. Volniku je že vlek za zvon, da se je oglašal, kakor se oglašja pri požaru.

Razbojnikji so odnehali in misliti so morali na beg in rešitev. Kakor sence so švigali okrog in eden je ročno pristopil k ognju, ki so ga bili ti nesramneži zapalili na dvorišču. Pograbil je goreče poleno in hitel z njim do

CERKNIŠKO JEZERO je vse do poletja zatočišče divjih rac, čapelj in drugih povodnih ptic.

mesta, kjer je bila pri hlevu slamnata streha tako nizko, da bi lahko vtaknil v njo baklo.

„Ta hudič nam ponuja rdečega petelina!“ je sikal Lukež izmed zob. „Švedi so tudi imeli tako grdo navado.“ Svojo težko mušketo je naslonil na zid pri oknu in z njo dolgo meril. Ko je vsekalo železo ob kamen, da so se iskre usule na smodnik, je s pokom omahnil tudi zažigalec; valjal se je po tleh in poleno je odletelo prej, kot ga je vtaknil v slamo. Ubogega Lukeža se je polastila nekdanja soldaška oholost. Pred odprtim oknom je v luninem svitu mahal z roko in vpil: „Živijo! Zmaga!“

Priletelo je nekaj črnega. Spodaj so tolovaji pograbili in odnesli onega, ki se je zvijal po tleh, tu pri oknu pa se je zgrudil Lukež. Ravno nad srcem mu je tičala globoko v prsih tanka puščica.

Prihrumeli so sosedge, a v gozd za razbojniki si ni upal nihče. Le ropot in govorico so delali, sicer pa niso nič koristili.

Oče in jaz sva se ukvarjala z Lukežem, ki je bil potreben človeške in nebeške pomoči. Hotela sva ga prenesti na posteljo, a želel je ležati na deskah; le nekaj cunj sva mu potisnila pod glavo, da je laže dihal. Bil je pri polni zavesti in očeta je prosil, naj sede na stoliček k njegovi glavi.

„Polikarp, kamerad,“ je govoril, „pošlji po gospoda, ker so moji trenutki štetí.“

Brat Jurij je osedlal konja in odhitel po poljanskega kaplana. Smrtno ranjeni pa je nadaljeval: „Polikarp, ka-

merad, ali se še spominjaš, kako nas je Friedland razvrstil po polju pri nemškem Lützeniu? Za globokim jarkom so stale naše vrste; najprej nekaj pešcev, potem pa mi v sedlu. Hej, bili smo železen zid, mi Pappenheimovi jezdeci! Ej, lepo je bilo in čedni časi so bili! Saj vendar še veš, kako je nato prihrumel sam Gustavus Adolphus, da se je kar zemlja zibala?! Naj rečejo, kar hočejo, velik kapitan je bil, ta Gustavus Adolphus, in vojne je bil izučen kot malokdo! Ali se spominjaš še vsega tega? Kakor strela je bil čez jarek s težkimi konjiki in naše pešce so teptali v tla. Pa je mislil, da jih bo več. A mi na konjih smo stali prav blizu, ker je bil tako ukrenil naš grof Pappenheim. Pripodili so se do nas. Midva in Pečarjev Boltežar z Gabrške gore smo stali v prvi vrsti in takoj smo sprožili na švedskega kralja svoje samokrese. Malo se je zganil in široki klobuk z belimi peresi mu je zginil z glave. Ti pa si zavpil: ‚Glej, Lukež, kako veliko in težko zlato verigo ima okrog vrata!‘ No, pa mu je nekdo izmed umazanih pešcev, ki je odnesel življenje izpod kopit švedskih konj, ustrelil zadaj v hrbet in ga pogнал s sedla. Mi pa kakor vihar čez njega, da so ga pozneje med kupi mrličev komaj iztaknili. A zlate verige nismo dobili in sam Bog ve, kateri vragi so nam jo snedli, saj bi morala biti naša, ker je bil Gustavus Adolphus najprej zadet iz našega samokresa. Nebeško je bilo tako bojevanje in laže bi umiral, ko bi umrl pri tisti batalji! Padel pa je tudi naš grof Pappenheim, dober, a osoren zapovednik. Še sedaj mi silijo solze v oči, če se spomnim tega ime-

nitnega kapitana. O ljubi moj, tudi ti se še vsega tega spominjaš, ker česa takega ni moč pozabiti."

Pri teh besedah se je oče razgrel in hodil po sobi gor in dol.

Lukež je za nekaj časa utihnil, nato pa je zopet pričel: „Pečarjev Boltežar! Tudi tega so v batalji pri Emmerhausenu, kjer smo natolkli Švede, prestrelili skoz in skoz. Ko je ležal na trati, je govoril: ‚Mislim sem, da je več stopnic do nebeškega kraljestva, pa se prav hitro pride po njih.‘“ Lukež se je poskušal zasmejati, pa se mu to ni posrečilo, ker je sam ležal pred stopnicami nebeškega kraljestva.

Poklical je Visočana k sebi. „Polikarp, kamerad! Že vidim, da umreti ni nič posebnega; prej, kot umrjem, bi pa nekaj vendarle rad vedel. Bogve, ali še živi Jošt Schwarzkobler, s katerim sva toliko let skupaj jahala po nemških poljih in po nemških vaseh. Sam Bog ve, če še živi.“

Oče je obstal pri bolniku, in opazil sem, kako so se mu tresla kolena, ko je sedal na stoliček. „Schwarzkobler . . . ! Gotovo še živi — čemu naj bi ne živel?“

Lukež je obmolnil in nekaj je premišljeval.

Oglasil se je gospodar: „Lukež, da mi ne zameriš! Veš, zaradi tiste kase, ki smo jo dobili pri Emmershausenu in vzeli iz švedske bagaže, ti nisem vsega povedal. Zamolčal sem ti tvoj delež in krivo sem govoril, da je Schwarzkobler s silo vzel ta delež. Še je pri meni in izplačam ti ga, ko ozdraviš.“

Kako težko mu je šla ta beseda iz ust! Gotovo ga je silno motilo, da je moral kaj takega priznati v navzočnosti svojega sina.

Bolnika pa ni ta novica pretresla; mirno je odgovoril: „Polikarp, kamerad! Čemu mi take reči pripoveduješ? Prijatelj si mi bil vse dni, kar sva se poznala, a jaz sem, ker si imel dosti več pameti in boljšo glavo, visel na tebi, kakor visi pes na svojem gospodarju. Zadovoljen sem bil, da sem smel tu-sém na Visoko in da sem smel s tabo živeti. In sedaj, ko mi prihaja zadnja ura, ti bodi izrečena zahvala! Gospodar si mi bil, pa tudi prijatelj si mi bil; jesti si mi dajal in piti si mi dajal. Ali sem še kaj več potreboval?“

Tu je pričel o gospodarstvu: „Polikarp, Posavčevo dekle, ki je sedaj mala dekla pri tebi, ni kaj prida. To boš že moral odsloviti . . . Na Čimženico ne sejaj zopet pšenice; tam se ne obnese, veruj mi, tam se še nobeno leto ni obnesla . . . No, če pa imaš še kaj mojega deleža, ga daj Izidorju, da bo sém in ja mislil na starega Lukeža.“

Nekam milo se mu je storilo, ko je opazil, kako silijo solze po njegovem licu. Očetu se je obraz raztegnil, ker je prej kone pričakoval, da bo Lukež svoj delež volil njemu, ne pa meni.

Bolnik je še govoril: „Po meni boš gotovo vse opravil, Polikarp, ker si mi bil prijatelj in kamerad. Pa si ne delaj preveč izdatkov! Če te je volja, postavi tja, kjer bom imel svoj večni kvartir, lesen križec, seve, če bi križec preveč ne veljal.“

Prosil je, da bi mu dali vode. Pil je, a veliko ni mogel.

Tudi je prosil, da bi ga malo vzdignili in mu dejali pod hrbet kaj kunj, ker so ga pričele boleti kosti.

Poizkušala sva ustreči njegovi želji. Pri tem sva ga pri eni strani vzdignila, da bi mu kaj mehkega podrinila. A morala se mu je premakniti ostrina, ki mu je tičala v prsih, ker mu je glava omahnila in ker mu je pričela kri teči iz rane. Tudi ga je bila utrudila dolga govorica in mešati se mu je pričelo. Povzdignil je glas in vprašal: „Ali jih slišite, kako buče topovi? Zmaga! Zmaga!“

Kri ga je zalila in umrl je na trdem ležišču prej, kot je prišel kaplan iz Poljan . . .

Ko se je prikazal dan, smo hodili za sledovi, ki so jih pustili razbojniki za sabo. Malo višje smo dospeli do mesta, kjer je bilo še polno krvi. Tu so zaklali dva nam ukradena ovna.

Nekaj korakov naprej je ležalo v jami pri stezi človeško truplo. Bil je ustreljeni cigan Dušan. Kar tam smo ga brez vsakega usmiljenja zagrebli kakor psa, ki je poginil za plotom . . .

Po Lukežu smo vse opravili, kakor se spodobi. Pokopali smo ga blizu cerkvenega zida na pokopališču Sv. Martina v Poljanah. Pri glavi smo mu postavili lesen križec.

V Lukeževi skrinji sem dobil listek, na katerem je bila podoba sv. evangelista Lukeža. To podobico sem pribil na omenjeni križec, a dež jo je kmalu spral z njega . . .

Šele dva dni je ležal Lukež v zemlji Sv. Martina, ko se je na Visokem smrt zopet oglasila. In ta smrt je bila z mojo osebo v najgroznejši zvezi. S svojimi koščenimi prsti je oklepala moj vrat, dokler sem živel. A spoznal sem, kako pravična so pota božje previdnosti in kako čista je resnica, da tepe Stvarnik grešnike še v otrocih, in sicer od kolena do kolena.

Nekega večera, ko se je že delala tema in ko smo sedeli pri jedi, je prihrpela v hišo stara Pasaverica in sedla na klop pri vratih z besedami: „Večerje te ne prosim, Visočan, prosim te prenočišča, ker sem opešana in čudno slaba.“

Videla se nam je stara ženska, kakor bi bila ušla z mrtvaškega odra. Smilila se nam je in ker oče ni ugovarjal, ji je pripravila dekla na klopi pri peči revno ležišče. Kar je bilo večerje ostalo, smo ji ponudili, a ni hotela ali pa ni mogla jesti.

Ko smo odmolili, je prosila, da bi se družina umaknila in da bi midva z očetom kratek čas ostala pri nji. Dejala je, da nama ima nekaj važnega povedati in da upa, da sem učen pisanja, in da je njena misel, da bi nekaj njenih besed kazalo zapisati.

Ko je družina odšla, je govorila stara Pasaverica neka-kotakole: „Veliko sem brodila po svetu in danes se bojim, da mi bo umreti daleč od doma. Vse dni sem nosila tovor, težji kakor ga nosijo tvoji konji, Polikarp. Kar pa sem si pri tem prislužila, je bilo lažje od kurjega peresa. A z Agato sva morali živeti, zato sem vlekla, dokler sem mogla. Danes sem omagala in zemlja že kriči po meni. Pa čemu bi tudi ne, ko imam skoraj osemdeset let in ko sem celih teh osemdeset let bila večkrat lačna kot sita.“

Oče jo je ponosno pozval, da naj pove, kar naj bi se zapisalo. Hotel je v posteljo in ni mu bilo všeč, da bi z beraško žensko izgubil preveč časa.

„Oj, Polikarp, ne šteje v zlo človeku, ki bo ravno kar stal pred Sodnikom, ki bo tudi tebe enkrat sodil, če si izkuša olajšati ubogo dušo z govorico, da prežene z njo strah pred smrtjo, ki je vendar najhujše, kar nas more doleteti.“

Pripravil sem vse, da bi pisal.

„Kaj naj zapišem?“ vprašam.

„Zapiši,“ je vzdihnila, „da predvsem pozdravljam mamo, zapuščeno siroto, preljubo Agato, zapiši, da jo pozdravljam čez hribe in doline in da sem ob svoji smrti mislila nanjo! Bog mi je priča, da v tem trenutku mislim bolj nanjo kot nase. Umiram v tujini, a vendar mi je najhujše, da male Agate, kateri sem bila stara mati in mati obenem, ne bom videla nikoli več... Prav gotovo vse to zapiši, da bo deklica brala, o kateri nikari misliti, da ni vajena branja in pisanja.“

Vse to sem počasi in površno zapisal.

Potem je nadaljevala: „To pot sem slabo opravila. Mesce se že vlačim okrog po gorah, pa ljudje ne marajo kupovati. Še teže pa je, da bi se pri njih kaj kupilo, če nočeš plačati cene v svojo gotovo izgubo... Petnajst kosov platna je tukaj. Vse je pri Oblaku in plačano je tudi že vse. Ko bo tovoril v Pasau, naj gleda, da dobro proda moje kose, ker so res lepi. Tudi mu Jezusov blagoslov ne izostane, če dobro speča in s tem skrbi za siroto, ki bo odslej na svetu zapuščena kakor list, ki je padel v vodo.“

Jokala se je, da je tudi meni srce pokalo. Oče pa se je čemerno držal in zaspan je postajal.

„Najbolje bo,“ je nadaljevala Pasaverica, „če Oblak sam kupi, ker vem, da ne bo hotel prikrajšati revne vdove... V moji obleki je vstih deset beneških zlatov. Začutila jih bosta, če obleko dobro pretipata. Te in pa kar bo plačal Oblak, spravi, Polikarp! Kadar tovariš škofovo vino v nemško deželo, pa vzemi vse to s sabo in izroči moji Agati! V tebe, Visočan, imam zaupanje, ker vem, da v svojem dolgem življenju nisi nikoli nikomur ničesar ukradel.“

Ne vem, kako je prišlo, da je zadnje besede govorila nekaj glasneje, a na očeta so vidno vplivale, ker se je nemirno drgnil z roko po sivih laseh.

Nejevoljno jo je zavrnil: „Kak vrag te je gonil po svetu? Mari bi bila ostala v domačih krajih, ki so bogatejši od naših in kjer se bolje živi.“

„Polikarp,“ je zahtevala, „kaj ti veš, kako smo živeli na Nemškem. Kdo bi se pehal kot tepen mezeg po svetu, če bi lahko doma živel in gledal na zeleno reko pod sabo... Imela sem dobrega moža, pridnega moža, skrbel je zame, skrbel je za svojega sina. Vsiljevali so nam tujo vero, a odklanjali smo jo. In tvoj sin naj zapiše, da je stara Pasaverica umrla zvesta katoliški veri... Imeli smo hišico, imeli smo njivico in gozd. Pa kaj, ko je skoraj vsako leto prihajal Šved v deželo in je zapalil streho, poteptal klasje, da kuhane trave ni bilo dati na mizo. Če ni bilo Šveda, so pa prihrumeli cesarski in hoteli so imeti zadnjo kunjco z našega telesa, kjer ni bilo hišice, da bi jo bili zapalili, in ne žita, da bi ga bili poteptali. Kaj veste vi o vojski, vi živite pod gozdovi in med obdelanimi njivami. Blagor vašim ženam, da niso

SLADKA GORA, 4 km severno od Šmarja pri Jelšah, ima eno najlepših baročnih cerkv iz srede 18. stoletja z Jelovškovimi freskami.

poznale ne švedskih ne cesarskih jezdecev ne lakote, ki je nas davila v vsakem letnem času. Tako je bilo.“

Utudilo jo je govorjenje, zato je nekoliko časa molčala. Videlo se mi je, da oče ni bil nič več zaspan, in vtis sem imel, da je nekaj premišljeval.

Ona je zopet pričela: „Nekajkrat smo hišo iznova postavili, pa so jo nam zopet zapalili. Govorilo se je, da iščejo Švedi kakor cesarski vojake in da jih dobro plačujejo. Zatorej se je mož odločil iti v vojsko. Mene in otroka je izročil v varstvo dobremu sosеду, nakar je odrinil. Dolgo časa ni bilo o njem ničesar slišati. Sosedje so šepetali, da je pozabil name in na otroka. Tako vojska je namreč neusmiljena in v nji se je dosti katoliških mož podivjalo, da so prestopili k Švedu ter se tako vojskovali proti svoji lastni veri.“

bo še

... razšli smo se vprek in v šir,
kamor gnala je sila življenja in srca nemir ...

(župančič)

iz našega zdomstva

IMENOVANJE

Rottenburški škof dr. Georg Moser je 16. marca 1982 imenoval slovenskega izseljenskega duhovnika Cirila Turka za duhovnega svetnika.

Takole pravi škof v listini: „Vaša že pregovorna zanesljivost in pripravljenost za službo slovenskim rojakom v dušnem pastirstvu, v socialnih in kulturnih zadevah sta me nagnili, da Vas imenujem za duhovnega svetnika škofije Rottenburg-Stuttgart.“

K visokemu imenovanju slovenska zdomska Cerkev v Zahodni Evropi iz vsega srca čestita.

anglija

V *Aberdare* smo praznovali srebrno poroko ge. Kornelije in g. Marjana Podpadec. Ponovno želimo božjega blagoslova vseh družini!

V *Hengoedu* je bilo tudi lepo in pristrčno srečanje.

V *Nuneatonu* se nas je toliko nabralo, kot menda še nikoli ne. Pri Kenkovih in Sajetovih smo se morali kar tiskniti. Boglonaj tem dobrim dušam za pristno slovensko gostoljubnost.

V *Derbyju* so Krajškova dekleta žgoleda kot škranjčki. In kako znajo šele postreči!

V *Wolverhamptonu* smo spet doživljali zvestobo in srčno dobroto teh naših Slovencev.

Ponovno z veseljem vabimo na naš *Slovenski dan v Rochdale*. Praznovali ga bomo v Beechwoodu

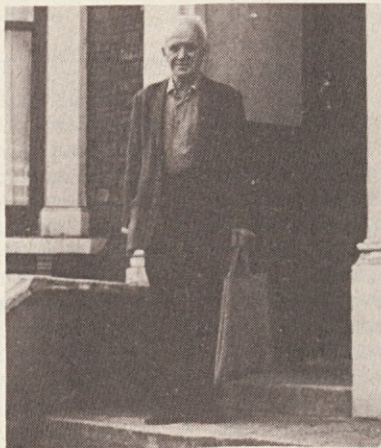
16. maja. Začeli bomo z mašo ob 12.30.

19. maja letos bo dopolnil g. Peter Selak 70 let. Le kdo od naših ljudi na Angleškem in tudi drugod po svetu ne pozna našega Petra.

Rodil se je v Sempetru pri Novem mestu, sedaj Otočec. V družini je bilo dvanajst otrok, od katerih so trije že mladi umrli. Šolal se je najprej doma in kasneje na Zadrugi šoli v Ljubljani.

Z drugo vojno pa se je začela njegova Kalvarija. Italijani so ga odpeljali v taborišča Gonars, Treviso in Padova. Vmes je bil pol leta v strogem zaporu. Po internaciji se je pridružil domobrancem in po vojni delil z njimi neusmiljeno usodo taborišč: Eboli, Forli, Zeven v Zah. Nemčiji. Konec leta 1947 ga srečamo s stotinami drugih slovenskih fantov na angleških tleh. Angleške oblasti

G. Peter Selak pred Slovenskim domom v Londonu.

so te fante in tudi našega Petra poslale v waleške rudnike. Trideset let je naš Peter kopal pod zemljo in to ves čas ponoči.

Zadnja štiri leta preživlja svoj zaslužen življenjski odmor v Slovenskem domu v Londonu. Pa naš Peter ne pozna odmora. Z njemu tipično pristrčnostjo sprejema obiskovalce doma, streže, pospravlja in piše in piše. Morda ga je ravno ta praksa: vedno misleč na druge, srčna dobrota, notranja nenavezanost in velikodušnost, ohranila mladega in nasmejanega. Petrač, kot ga kličejo, je globoko razumel Gospodovo naročilo: naj ne ve levica, kaj da desnica. Pristnega cvička nalijemo našemu Petru in mu želimo sončne in zdrave dneve v božji ljubezni!

avstrija

PREDARLSKA

Velikonočna duhovna obnova. — Ob lepi in sončni pomladanski tihi nedelji smo se zbrali Slovenci sredi lepega gozdička v St. Arbogastu k velikonočni duhovni obnovi. Že precej let se zbirkamo, da poglobljamo in utrjujemo svojo vero in ljubezen do Boga. Tokrat smo razmišljali o srečanju z Bogom po živi in osebni veri.

Voditelj duhovne obnove, g. pater Polikarp, nam je pri prvem govoru, „srečanje z Bogom“, podal osnove smernice življenja v Bogu. Kljub veliki zaposlenosti in dolžnostim, ki jih ima današnji človek, mora najti tudi čas za Boga. V pogovoru z Njim more reševati težka in zaplete-

na vprašanja, ker civilizacija in tehnika vedno bolj ogrožata svet in človeka. Bog nas hoče imeti tudi zase. Spoznati, da je Bog naš Oče, ki nas ljubi kljub vsem pomanjkljivostim in nepopolnostim. Človek je bitje, ki hrepeni po ljubezni in v Bogu jo najde v največji in najpopolnejši meri.

Kristjan se srečuje z Bogom po živi in osebnosti veri. Vera ne sme biti samo tradicija, ki smo jo podedovali po dobrih starših, temveč mora biti prepričanje, da Bog biva in nas ljubi. Vera je velik božji dar, ki smo ga prejeli po zakramentu krsta. Ta vsajena vera pa mora rasti in se utrjevati, sicer lahko pride do tega, da jo zavržemo, kot kakšno drugo stvar. Mnogi to naredijo, ker ostanejo na ravni otroške vere, če pride do krize ali kaj podobnega. Nepoučenost in versko neznanje moreta kristjanu omajati vero. Potem mnogi predsodki, ki jih imajo mladi ljudje do vere. In končno obtežena vest. Kjer gospoduje greh, tam ni prostora za Boga. Če ni Boga, je vse dovoljeno, če pa Bog je, smo mu odgovorni za svoja dejanja. Zato moramo biti v veri poučeni in utrjeni, da se lahko vsemu temu upremo.

V popoldanskem premišljevanju pa je voditelj duhovne obnove približal lik in delo sv. Frančiška Asiškega, katerega 800-letnico rojstva obhajamo letos. Sam član frančiškove redovne skupnosti je ob njegovem zgledu pokazal, kako je še danes ta svetnik vreden posnemanja v živi veri do Boga in stvarstva. Zaradi uboštva, nenavezanosti do zemeljskih dobrin, se je „z dušo in telesom“ oklenil Boga in ga označeval tudi drugim. V naravi je doživljal Boga in očetovsko dobroto. V tem je videl največjo vrednoto, zaradi katere se splača vse žrtvovati.

Pred zaključkom duhovne obnove je bila skupna priprava na spoved. Skupno spraševanje vesti je marsikomu pomagalo, da se je temeljiteje pripravil na srečanje z Bogom po zakramentu sprave. Spoved se je kar precej zavlekla, ker so prišli še drugi, ki niso bili pri duhovni obnovi. Zato zahvala tistim, ki so med spovedovanjem molili križev pot, da

smo še bolj doživljali skrivnost postnega časa.

Višek duhovne obnove je bilo evharistično bogoslužje. Kar precej se nas je zbralo ob daritvenem oltarju in pri evharistični mizi. Glavni celebrant, g. pater, nas je v kratkih besedah vzpodbujal k trdnosti in vztrajnosti vsega dobrega, ki mora biti za kristjana najvišje merilo. Tudi ubrano petje je pripomoglo h globokemu doživetju zaključka tihe nedelje.

Razšli smo se v upanju, da se prihodnje leto zberemo še v večjem številu, saj so takšna srečanja dokaz žive in osebne vere.

Tudi za *cvetno nedeljo* smo se kar dobro pripravili. Prinesli smo naše slovenske butare k blagoslovu. Neverjetno veliko se nas je zbralo pri večerni službi božji. Najprej je bil blagoslov butar in drugega zelenja. Pri maši smo brali Jezusovo trpljenje, ki so ga v posameznih vlogah doživeto predstavili naši mošče in fantje. Prepeval je naš zbor, ki nam je pomagal približati dramo Gospodovega trpljenja s postnimi pesmimi. Gotovo nam bo vse to pomagalo in nas vzpodbudilo, da bomo doživeli velikonočne praznike v vsej globini in lepoti.

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Življenje v naši slovenski skupnosti je bilo v zadnjem času dokaj živahno. V nedeljo, 14. marca, smo praznovali *god dveh Matild*: ge. Tkalčeve in ge. Grandovčeve. Posebno smo se spominjali 70-letnice Tkalčeve mame, ki s svojim

možem živi v Traunu. Njuni otroci žive po svetu. Najstarejši sin je v Avstraliji, drugi sin v Porurju, hčerka pa živi v Ljubljani. Ga. Duhaničeva je lepo pripravila veliko dvorano, kjer smo se zbrali. G. Hrastelj, kot starosta naše skupnosti, ji je čestital in izročil šopek nageljnov.

Nedeljo kasneje smo praznovali *župnikov god*. Tudi tisto nedeljo je bilo v centru dosti obiska in dobro razpoloženje, čeprav smo se zaradi tihe nedelje zadržali, kot se spodobi za ta čas.

Čez praznike je veliko naših rojakov, ne le sezonski delavci, odšlo v rodno Slovenijo. Kljub temu pa je bila udeležba pri velikonočnih obredih kar lepa. Letos ni bilo blagoslova jedil po hišah. Dogovorili smo se, da bomo imeli bogoslužje na veliko soboto zvečer. Ljudje so pobožno sledili obredom velikonočne vigilije, ki smo jo zaključili z evharističnim procesijo po cerkvi. Po procesiji pa je bil skupni blagoslov jedil.

Tudi na veliko noč je bilo lepo. Po maši smo imeli v centru „agape“. Vsak je dobil nekaj od blagoslovljenih jedil. Ker je bilo precej mrzlo, je bilo na razpolago kuhano vino. Ker so bili Duhaničevi doma, so priskočile na pomoč naše žene in dekleta, katerim se prav lepo zahvaljujemo za njihovo prizadevanost. Posebej lepa hvala ge. Häuschenovi, ki je prinesla s seboj potico in meso iz Slovenije, ki je le bolj okusno kakor avstrijsko.

Marca je nastala okvara na centralnem ogrevanju. Ko so iskali, za-

Ga. Matilda
Tkalce ob
70-letnici z go.
Grandovec v
slovenskem
centru v Linzu.

kaj voda odteka, so delavci razkopali tudi naš center. Položili so nove cevi. G. Zore in njegov sin Janez, ki je inštalater, sta s prostovoljnimi delom spet vse spravila v red, za kar se jima vsi lepo zahvaljujemo.

V podružnični cerkvi Berg, župnija Ansfelden, je bil *krščen* Andrej Dini, prvorojenec ge. Marjete, roj. Zorè. Za botro je bila gdč. Sonja Lesjak. Materi želimo, da bi ga vzgojila v dobrega kristjana, kar v današnjih duhovno zmedenih časih nikakor ni lahko. Najmočnejši dejavnik za dobro vzgojo je pač lep zgled staršev, ob katerem se tudi otrok nauči krščanskega življenja.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Slovenskih rojakov v Salzburgu in okolici je še vedno dosti. Izselski duhovnik se sprašuje, zakaj so se tako oddaljili od slovenske cerkvene skupnosti? Marca nas je bilo sicer več pri božji službi — prevladovali so spet rojaki iz sosednjega Freilassinga — kakor pa v februarju. Cerkvica Srca Jezusovega bi morala biti polna. Pogrešali smo visokošolce in bogoslovce. Njih petje nas vedno razveseli. Po maši smo se spet malo porazgovorili v veži zraven cerkve.

Dr. Jožef Čerin, nekdanji freilasiški zdravnik, je že več mesecev priklenjen na posteljo. Noge so mu začele odpovedovati, da ne more več hoditi. Gospodu doktorju želimo, da bi vdano prenašal težave bolezni, saj si svojci prizadevajo, da bi mu težave čim bolj omilili.

Po krstu
Sonje Gomilšak

Naš koroški rojak in diakon, g. Stanko Olip iz Sel pod Košuto, je zaključil teološke študije in je začasnó nastavljen kot diakon v Št. Jakobu v Rožu. Junija bo posvečen v duhovnika. Z njim bo posvečen tudi g. Jože Marketz, ki je deloval leto dni kot diakon v Južni Ameriki, sedaj je pa v Dobrli vasi. Veselimo se, da bodo na Koroškem letos spet dobili dva nova mašnika.

TENNECK — Med mašo 14. marca, ki je bila lepo obiskana, je prejel zakrament sv. krsta mala Sonja Gomilšak. Rojena je bila 17. januarja letos v porodnišnici v Schwarzach. Oče Štefan je doma pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, mati Mileva pa v Banja Luki, pa zna lepo slovensko govoriti. Po maši smo se zbrali seveda v dvorani, da smo se tudi nazunaj povesečili sprejema Sonje v Cerkev.

Aprila smo imeli zaradi velike noči *mašo* že na cvetno nedeljo. Vreme je bilo lepo in toplo. Prvi del bogoslužja smo imeli na trati za cerkvijo in smo se potem v procesiji počó podali v cerkev. Otroci in odrasli so nosili blagoslovljeno zelenje.

Po maši smo doživeli presenečenje. Mize v dvorani so bile belo pregrnjene, na njih na krožnikih pisanice in zelenje. Družini Schwab, ki nas je tako lepo presenetila, se prav lepo zahvaljujemo. Da smo njih delo sprejeli z veseljem, smo pokazali tudi s tem, da smo dolgo ostali skupaj in se ob devetih zvečer razšli prav dobro razpoloženi.

Po skupnem dogovoru je bilo

sklenjeno, da bomo odslej naprej imeli pozimi in poleti našo mašo vedno ob štirih popoldne. Le, če bo kakšna posebna prireditev, morda prej.

KOROŠKA

SPITAL OB DRAVI — V soboto pred 14. marcem je pri nas snežilo. Kar malo strah nas je bilo, ali bo mogel narodni direktor slovenskih izselskih duhovnikov, škof dr. Stanislav Lenič, priti čez zasnežene gorske prehode. Nedeljsko jutro pa je bilo lepo in jasno. Ob napovedani uri je prišel škof med nas. Z njim so prišli salezijanski inšpektor g. Borštnik, urednik Družine g. Zdravec in iz Celovca naš duhovnik g. Franc Vidic z dvema salezijanskima bogoslovčema.

Ob devetih smo se zbrali v Marijini kapeli ob cesti. Kapelo je lepo z nageljni okrasila ga. Rajšpova. Poleg je omenjenih duhovnikov sta somaševala tudi špitalski mestni župnik g. Tschurtschentaler in novi madžarski duhovnik, ki je pred nedavnim prišel iz Holandije. Pri maši je lepo prepeval naš pevski zbor pod vodstvom g. Ornika.

Med mašo je g. škof Lenič podelil zakrament sv. birme ministrantom Mihiju in Marjanu Florjančiču, Starmanovi Anici in Grintalovi Sabini. Okrog 100 slovenskih vernikov se je slovesnosti udeležilo.

Kosilo za škofa in spremstvo sta pripravili gospe Marica, ki je izučena kuharica in Matilda Ornik, ki je prav ta dan imela god.

Popoldne so slovenski otroci pripravili škofu na čast malo akademijo. Peli, recitali in na razne instrumente so igrali. Teksti so nastali kar na domačem špitalskem vrtu. Poleg resnih je bilo tudi dosti takih, da so se poslušalci od srca nasmejali.

Otroke je treba res pohvaliti, da so se dobro odrezali. Posebna zasluga pa gre seveda ge. Marinki Plank, roj. Kržišnik in gdč. Anici Florjančič, ki sta s pripravo imeli veliko dela in skrb. Nastop otrok je pokazal, da njuno delo ni bilo brez haska. Seveda se moramo zahvaliti tudi g. Vidicu, saj brez njega te slo-

Škof dr. Lenič z birmanci v špitalski kapeli.

Špitalski otroci so peli in igrali na čast škofu dr. Leniču.

vesnosti ne bi bilo. Lepa hvala tudi vsem drugim, ki so kaj storili, da je bila tista nedelja res lepa.

Otroški zdravstveni referent za okraj Spittal, dr. Jože Kveder, je pred nedavnim obhajal *60-letnico življenja*. Državni predsednik mu je podelil častni naslov „dvorni svetnik“. Dr. Kvedru, h kateremu se naši rojaki prav radi zatekajo, če imajo probleme z zdravjem, k imenovanju in življenjskemu jubileju prav iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo let!

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tokrat nekaj žalostnih in veselih novic:

V začetku marca so morali na hitro *operirati* v Hospital Erasme, Bruxelles, g. Franca Koseca iz Bruslja. Operacija je lepo uspela in je sedaj že doma in počasi okrevaja. Želimo mu, da se čimprej opomore in se mu vrne zdravje.

Ga. Angela Rugelj iz Marcinelle je *umrla* v Hôpital Civil, Charleroi, 23. marca t. l. Pokopali so jo na pokopališču v Cazier, Marcinelle, 25. marca. Sveto mašo zadušnico so pa imeli v župni cerkvi N. D. des Sept Douleurs, Villette-Marcinelle.

Pokojna ga. Angela se je rodila leta 1918 v Iglenu (Trebnje — Slovenija). Zadnja leta je sicer živela v rojstnem kraju in je le od časa do časa prihajala nazaj v Belgijo, kjer ima še hčerko go. Emilijo. Njej in ostalim sorodnikom izrekamo iskreno sožalje. Naj počiva v miru!

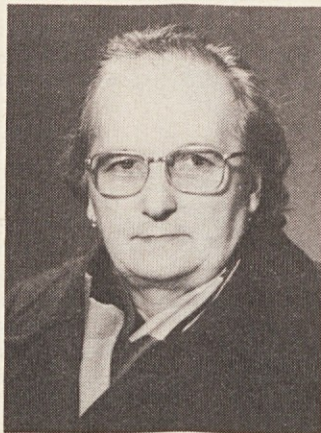
Izseljenski duhovnik je v soboto, 3. aprila, *krstil* drugega otroka v družini Tomše-Radojlovič iz Bruslja. Rodil se je 30. oktobra 1981 in so mu dali ime Goran Nikola. Botrovala sta g. Tomo Žmegač in ga. Katarina Uskokovič. Krst je bil v baziliki Srca Jezusovega v Koekelbergu, Bruxelles. Mladi družini čestitamo in želimo vse dobro!

Majniško pobožnost ali *šmarnice* bomo imeli v župni cerkvi Ste. Bar-

be v Flénu v nedeljo, 16. maja, in pri Fatimski Mariji v Pironchampsu v nedeljo, 23. maja t. l. Pridite v čim večjem številu! V majski številki Med nami bodo točno objavljene ure!

Prav na veliki petek, 9. aprila, smo *pokopali* go. Nežo Lah, vd. Bizjak, iz Mont-sur-Marchienne, ki je umrla na svojem domu 7. aprila t. l. Več let je bolehal in Bog se je je usmilil in jo vzel k sebi. Dočakala je kar lepo starost 80 let, saj se je rodila 14. januarja 1902 v Zibiki (Šmarje pri Jelšah, Slovenija). Bila je vseskozi dobra in skrbna mama, ki se je izživela za blagor sina

Pok. Angela Rugelj iz Marcinelle, Charleroi

Pok. Neža Lah, vd. Bizjak, iz Mont-sur-Marchienne

in njegove družine. Bog ji poplačaj ves njen trud in trpljenje zadnjih let... Njenemu sinu g. Jožetu, njegovi družini in ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, Impasse Hoche, poleg Slovenskega doma.

Društvo Slovencev vabi na *majsko srečanje*, ki bo v soboto, 1. maja. Ob štirih popoldne bo maša, nato pa srečanje v dvorani Doma. Vsi prisrčno vabljeni!

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupna maša bo v nedeljo, 9. maja, ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie.

LA MACHINE (Nièvre)

Zlata poroka gospoda Jakoba in gospe Marije Selak. — Pred petdesetimi leti sta se poročila v La Machine. G. Jakob je doma iz Šentruperta-Dolenja vas in je prišel leta 1929 v La Machine, kamor je že

novembra 1926 prišla od Sv. Štefana-Žusem družina Tajnko, katere hčerka Marija je postala Jakobova žena. Kot vseh drugih rudarjev njuno življenje ni bilo lahko, toda s pravo slovensko in krščansko vztrajnostjo in potrpežljivostjo sta prebredla tudi najtežje trenutke rudarskega življenja in poklicnih nesreč, kjer je bila svetla luč njuna hčerka Mimi. Pri vsem svojem težkem poklicnem delu pa gospod Jakob ni nikdar pozabil, da je Slovenec. Vsi vemo, koliko je s svojo ženo nesebično žrtvoval za skupno stvar in koliko je delal v društvu, katerega je najprej 15 let skrbno in preudarno vodil pokojni Anton Udovč, za njim pa je leta 1952 to mesto prevzel g. Selak, ki sedaj že 30 let opravlja to odgovorno in dostikrat nehvaležno delo.

Njuno zlato poroko bomo proslavili v soboto, 15. maja, ko bomo imeli ob petih popoldne skupno mašo, h kateri so vsi rojaki prisrčno povabljeni, da se z g. Jakobom in gospo Marijo ter njunimi sorodniki zahvalimo za petdeset let skupnega življenja in za vse, kar sta dobrega napravila, in da jima bomo skupaj čestitali in želeli dolgo in sončno življenjsko jesen med nami. K čestitkam se že sedaj pridružujemo vsi rojaki po Evropi.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

V prejšnji številki ste brali članek

Milan Žalig iz Eglyja pri Parizu je lani majnika imel nesrečo, pa je še sedaj v bolnici v Berck-Plage, kamor mu pošiljamo pozdrave.

o velikem petku pokojnega izseljenskega duhovnika g. Kastelica, danes pa nekaj besed o „veliki nedelji“ pokojnega monsinjorja Župančiča.

Ne vem, če je gospod o tem kje kdaj kaj zapisal, meni je še pred vojno pripovedoval to-le in tako-le:

„Dobra krščanska družina me je bila povabila, naj pridem na veliko nedeljo k njim. Obljubil sem, a prišle so razne ovire tako, da sem družino obiskal šele ob štirih popoldne. Na pragu me je pozdravil oče, rekoč: ‚Vedel sem, da boste prišli, ker ste obljubili. Čakali smo vas mati, jaz in otroci. Kakor vidite, je miza pogrnjena in obložena z velikonočnimi jedmi, toda nihče se jih ni danes še dotaknil. Pojdimo zdaj naprej v bližnjo cerkev, telo pa pride potem na vrsto.‘

To je rekel gospodar in zgodilo se je tako. Naj pripomnim, da je bilo treba biti takrat tešč od polnoči dalje, če je kdo želel prejeti sv. zakramente. Ko smo se vračali iz cerkve, sem imel — verjemite ali ne — solzne oči, kajti to je bila najbolj ganljiva in najbolj vesela velika nedelja v mojem življenju.“

Tako je povedal msgr. Župančič. Seveda so se potem po slovensko gostili in pogostili.

Jakob in Marija Selak v La Machine praznujeta zlato poroko.

Monsinor je pa včasih povedal tudi kaj smešnega, toda zmeraj resničnega. Ne vem kje je nekoč sam hodil in iskal Slovence; dolgo je taval in izpraševal brez uspeha. Kar zasliši na drugi strani ceste: „Ti h...ič ti!“ Brž je stopil k fantom in možakarjem in z njihovo pomočjo našel še druge rojake. Eden mu je rekel: Ne hodim dosti v cerkev, k vaši maši bom pa prišel, ker sem slišal, da ste „fajn“ gospod in da znate lepo pridigati! Msgr. Župančič je še pripomnil, da je bil takrat in samo takrat „h...ča“ vesel.

Prihodnjik pa mogoče kaj o naših prvomajskih doživetjih v Merlebachu.

J. J.

NANCY

Pomlad je tu. Z njo se je vrnilo lepo vreme, ki omogoča našemu duhovniku g. Dejaku, da nas zopet redno obišče vsako prvo nedeljo v mesecu.

Vrnil se je pa tudi naš prijatelj Branko, ki — kakor zvon iz lin — vabi po telefonu in po časopisih rojake k slovenski maši. Bog plačaj!

In tako smo se po dolgem času zbrali najprej v cerkvi, potem pa še pri Maršičevih. V obeh krajih smo čutili resnico pesmi: „Kjer se zbira jo Slovani i na tujem so doma“.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Lepo obhajanje *praznika vstaje* nas je duhovno prenovilo. Duhovne obnove v Lillu, Armentieru, Tourcoingu, Cambrai, Vendin-le-Veillu in Croisillesu so bile povsod lepo obiskane pri službi božji in obhajilni mizi. V Cambrai smo blagoslovili hišo in delavnico družine Novakovič.

Za veliki teden je prišel na pomoč g. Jože Flis iz Pariza. Iskrena zahvala za pomoč. Med velikonočnimi počitnicami se je čez 50 otrok udeležilo duhovne obnove v Slovenski hiši. Prvo obhajilo bo na vnebohod, 20. maja.

Krščeni sta bili v Méricourtu Armandina Vanseveren in Gaella Cindy Szijj. Naj ostaneta zvesti krstnim obljubam!

26. marca je v jutranjih urah v bolnici v Lievinu nenadoma *zastalo*

Izseljenski učitelj Jankovič izroča zlato-mašniku mons. Župančiču darila hvaležnih izseljencev.

srce Janeza Demšarja, ki nas je pustil v svojem 74. letu življenja.

Znanci in svojci so na njem občudovali izredno umirjenost in srčno dobroto. Kot tajnik Udruženja je čez 20 let z odprtostjo bil na uslugo vsem, ki so potrkali na njegova vrata. S svojo družino si je v Rouroyu postavil res lep nov dom, kjer je užival zasluženi pokoj. Pogrebne slovesnosti so se vršile v Slovenski kapeli „Matere izseljencev“ 30. marca ob izredno številni udeležbi prijateljev in rojakov. Žalujemo: ženi, sinu, hčerki z družino in ostalim svojem naše iskreno sožalje! Naj se v Bogu odpočije od svojega truda.

EPERNAY

Na vnebohod ste vsi Slovenci iz Epernya in okolice vljudno vabljeni k *skupnemu maševanju*, ki bo ob 5. uri popoldne v cerkvi kot navadno.

WITTENHEIM (Alzacija)

Slovenci imamo spomladansko *skupno mašo* na tretjo nedeljo v maju ob treh popoldne. Pridite!

AUMETZ

V mesecih aprilu in maju bomo liturgično obhajali velikonočno skrivnost Gospodovega vstajenja, a velikonočne nedelje in njih skrivnosti naj ne bi bile le to, marveč naj bi ponesle naše misli tudi k Mariji in svetnikom v nebesih, k dušam v višah in k celemu skrivnostnemu Telesu Kristusovemu ter naj bi ogrele naša srca in jih vnele v ljubezni do Boga in sobratov.

nemčija

AUGSBURG

POGOVOR Z DOMAČIM ŽUPNIKOM

Pesem je prinesla življenje v našo župnijo. Katera misel Vas je vodila k zavzetemu delu na tem področju?

Pred dvema letoma smo imeli ob binkoštnem srečanju v gosteh cerkveni zbor iz Stranj pri Kamniku. Osemdeset jih je prišlo. Mešani in mladinski zbor, pa še tako imenovani ritmičarji, ki so dali pesmi viden izraz. Kmalu nato so nekateri lahko poslušali zbor Slovenski cvet iz Moersa. Navdušenja je bilo veliko, in kar je lepo, radi posnemamo. Vedno smo želeli, da bi bile naše maše lepe. Začeli smo se med seboj pogovarjati, spodbujati in vabiti. Skoraj vsakdo je pripomnil: „Rad, a kaj, ko v zboru nisem nikoli pel ali pela.“ Morda je bila to tudi sreča, da med nami ni bilo takih, ki bi se jih moral pri petju bati. V začetku oktobra 1980 smo se zbrali. Poskusili smo in začeli ugotavljati, da bo počasi šlo. Kmalu nas je bilo poldrugi ducat. Za augsburške razmere je to zelo veliko, saj nas pri nedeljskih mašah običajno ni bilo več.

Kako potekajo vaje?

Vadimo se ob sobotah zvečer. Ob petkih popoldan so nekateri še v službi. Prihod na vaje je točen. Če je kdo zadržan, ponavadi sporoči in nam s tem prihrani nepotrebno ča-

Alojz in Anica Leskošek iz Augsburga sta prinesla h krstu svojo prvorojenko Lidijo. Srečen in svečan je ta trenutek.

Ob prvem gostovanju v Ingolstadtu so se augsburški pridružili še domači otroci.

kanje. To je dober znak, da želimo resno delati. Moram pripomniti, da imamo v Augsburgu dobrega in zvestega organista iz svojih vrst. Roman Hren, ki mu je komaj 17 let, igra pri naših mašah že peto leto, pri vajah pa zbrano in natančno sledi. Vaje začnemo z ogrevanjem: mrmranje, vaja glasov v višino in nižino, vdih, sozvočja, in to počasi preide v pesem lahke in vsem znane melodije. Novo pesem vadimo glasovno, skušamo jo povezati v harmonijo in ji dati še vsebinski poudarek. Vadimo tri ure z vmesno pavzo. Po vajah včasih še posedimo skupaj. Kljub temu, da so vaje resne in naporne, so tudi prijetne. Med nami je nekaj nadarjenih šaljivcev in ti vedno poskrbijo za pravo sproščenost.

Katere pesmi vadite in najrajši požete?

Iz naše prve Slovenske maše, ki smo jo predstavili že po dobrih dveh mesecih, bi lahko naštel: Vi oblaki, Splavaj misel, Ptice povejte, kako je doma, Glejte že sonce zahaja, Pozdravljena Mati dobrega sveta, Večerni zvon, Pobratimlja, Marija skoz življenje. Izberemo pesmi, ki jih glasovno lahko obvladamo, obenem pa oblikujemo določeno misel: Mašo hrepenenja, Za materinski dan, Binkoštno, Pričakovanja. To so tudi misli štirih maš, ki smo jih do sedaj že pripravili. Pevci so vsako pesem z veseljem sprejeli in radi peli. Te naše maše so tako imenovane „maše življenja“ in v njih so poudarjene določene misli. Pesmi povezujejo vezni teksti, ki nam jih pripravlja župnik Vili Stegu, sosed iz Ingolstadta. Pri teh mašah sodelujejo tudi otroci s svojimi pesmimi. Nekatere pripeve pojemo

skupaj. Najbolj pri srcu pa so gotovo cerkvene ljudske pesmi, ki jih pojemo skupaj z vsemi v cerkvi.

Kakšen je Vaš namen?

Prvi je gotovo medsebojno srečanje, priložnost za zблиževanje in poglobljanje prijateljstva. Marsikdo bi sicer ostal osamljen. S pesmijo imamo najlažji pristop do drugega in pesem je tudi najpristnejša govorica srca. Kar daje naši pesmi vsebino, so vanjo vloženi napor in žrtve. Ni se vedno lahko odreči osebnim željam in se uglasiti v harmonijo ostalih. Prav ta vaja medsebojnega sprejemanja in želja, da bi se vsi lepo imeli, je znamenje duhovne moči posameznika in skupnosti. Iskreno povedano, prav za ta doživetja sem osebno vsakemu pevcu hvaležen in ga iskreno vesel. Zame kot duhovnika je to velika spodbuda.

Naš drugi namen je ta, da bi se naučili nekaj lepega. Morda bodo nekoč lahko nekateri starši to lepoto posredovali tudi svojim otrokom. Naša cerkvena glasba obsega ogromno lepih pesmi. Vse so zrasle iz življenja in so Bogu posvečene. Imajo tudi visoko mesto in delež v slovenski narodni kulturi. Biti cerkveni pevec je ponos, saj goji in oblikuje cerkvena pesem tudi najčistejšo prvino narodnosti. „Bog je vsakemu ljudstvu to radost dal, da mu slavo poje v domačem jeziku“ (V. Stegu).

Binkoštno srečanje v Augsburgu '82 **bo na binkoštno nedeljo, 30. maja.**

Kraj: **Augsburg-Göggingen**, Klausenberg 7 (južni del mesta, blizu nogometnega stadiona).

Spored: 15.00 Binkoštna maša v cerkvi St. Georg und Michael.

16.30 V dvorani Roncalli-Haus kulturni in zabavni del srečanja.

Med nastopajočimi bo tudi vokalni Gorenjski kvintet iz domovine.

Za veselje del večera bo poskrbel odlični ansambel Lojzeta Landekarja.

Lepo vabljeni! ... Bo lepo!

Augsburški Slovenci

Tretjič, ker nam cerkvene pesmi pomagajo odkrivati božje. Vse, kar je lepo — pesem, prijateljstvo, narodnost — vse to so božji darovi. Bog nam je dal življenje in želi, da ga v čim polnejši meri uresničujemo. Naše maše oblikujemo na ta način, da v program zajemamo dogajanje našega življenja in se vsi zberemo okrog duhovnika in oltarja, Bogu gostitelju čim bliže. Tako so naše pesmi, prošnje, hvale in zahvale, vse življenje prinesene osebno. Za pevce so to nepozabni trenutki.

Kaj pripravljate sedaj?

Postni maši je namenjena Vodopivčeva Pod oljakimi, za veliko noč Gačnikova Nad mestom (otroci in zbor) in Aleluja po vzhodnem napevu. Sredi maja nas obišče škof Lenič. Takrat bomo obhajali naš župnijski praznik. Za to priložnost pripravljamo mašo „Zvestobe“. Vse delo leta bomo povezali v binško mašo ob binškem srečanju. Tokrat se nam bodo pridružili tudi cerkveni pevci iz Münchna.

V zборе se rado vsili „rivalstvo“, ki je lahko usodno. Kako je pri Vas?

Vse odvisi od tega, kakšen namen ima zbor. Samo „nastopati“ in se „izkazati“ je lahko res nevarno, in prehitro pridejo do izraza osebne težnje. Naš namen niso nastopi,

ampak molitev. Svoje pevce moram tu pohvaliti. Res je, da niso popolni, so pa enkratni, česar pri delu z zbori v domovini nisem nikjer doživel. Smo začetniki, medsebojno se popravljamo, in zavedamo se, da je moč zbora v notranji ubranosti posameznika kot tudi zbora. Med tem časom so se nekateri iz osebnih razlogov umaknili, pridružili pa so se nam novi. Sedaj nas je že 25 in jeseni bodo še nekateri prišli.

Kako je Vaš pevski zbor organiziran?

Smo cerkveni pevski zbor in del slovenske župnije v Augsburgu. Do sedaj ga še nismo krstili, niti ni formalno organiziran. Med nami velja načelo zaupanja in veselega, sproščenega, svobodnega sodelovanja ter prijateljstva. Naš program ni oblika, temveč vsebina.

Prijetno je bilo z Vami kramljati...

Rad bi se zahvalil vsem, pevcem in staršem, za zvestobo in požrtovalnost. Prav tako svojim kolegom, duhovnikom iz Münchna, Ingolstadta in Mannheimja za vzajemnost in pomoč.

Sklepam z mislijo: Dajte rojaku slovensko pesem, pa ne bo pozabil, da je Slovenec!

Mh

STUTTGART-okolica

Brezposelnost nas skrbi. — Dežela Baden-Württemberg ima med deželami ZR Nemčije najnižjo brezposelnost, a nas kljub temu skrbi, kaj bo prinesla bližnja bodočnost. Slo-

venski delavci imajo gotovo prednost v tem, da je mnogo izmed njih kvalificiranih delavcev, ki jih nemška industrija še vedno potrebuje, a videti je, da vsem ne bo več mogla nuditi delovnega mesta, zato bo za tega in onega prinesla bodočnost težke ure. Povratek v domovino bo težak, saj bi pomenil znižanje življenjske ravni za 50% ali celo več.

Hišne knjižnice rastejo. — Hišna knjižnica je ponos vsake družine. Na Württemberškem boš našel pri več slovenskih družinah že lepe zbirke knjig. S svojo ponudbo knjig po znižanih cenah je letos spomladi Mohorjeva družba v Celovcu marsikatero knjižnico naših rojakov povečala za ducat knjig. Odziv na ponudbo je bil namreč izredno živahen. Ljudje najrajši kupujejo knjige našega izseljenskega pisatelja Karla Mauserja in med njimi je zopet največ zanimanja za knjigo-trilogijo „Ljudje pod bičem“. Tudi za trilogijo o škofu Rožmanu bo sedaj odločitev lažja, saj vse tri knjige skupaj stanejo le še 50.— DM. Tudi te knjige spadajo v izseljensko knjižnico.

Čestitke h krstom. — O štirih krstih lahko tokrat poročamo: V Ludwigsburgu smo krstili Danijela Skendrovič, sinka Ivana in Anice; v Stuttgartu Tobijasa Drevenšek, sinka Franca in Vide; Natašo Bračko,

Kolo, televizija in stereo Kasetten-recorder so bili glavni dobitki na slovenski prireditvi v Esslingenu 21. 2. 1982.

Nataša Bračko in Tobijasa Drevenšek sta najmlajša Slovenca v Stuttgartu (ob krstu 6. marca 1982).

Ob nedeljah opoldne se naši delavci v Schorndorfu v Nemčiji radi pogovarjajo o tem, kako lepo bi bilo, če ne bi bilo treba pomivati.

hčerko Franca in Julke ter Slavka Čampa, sinka Ivana in Nežike. Vsem naše iskrene čestitke!

Nazaj v Cerkev. — V zadnjem času je več rojakov, ki so izstopili iz Cerkve, prosilo za sprejem nazaj. Uvideli so, da je bil njihov korak nepremišljen. Sedaj obsojajo ljudi, ki so jih nagovarjali k temu koraku, ki jim je prinesel le slabo vest in težave, ko jih sorodniki prosijo za to ali ono cerkveno službo (botri).

FRANKFURT

Na praznik Marijinega oznanjenja praznujemo v Sloveniji *materinski dan*. Marija — božja Mati — je opora in vzor našim materam. Skriv-

nost materinstva je najgloblje obsežena v Marijinem materinstvu. Tako nas ta praznik globoko povezuje s skrivnostjo življenja. Skrivnost, ki mnogim nič več ne pomeni, postalo jim je samo nepotrebno breme, ki se ga znebijo.

Da bi se našim materam vsaj malo oddolžili za skrb in trud, ki ga imajo z otroki — ko so majhni, so majhne skrbi, ko zrastejo, so velike — je naša veroučna skupina pripravila recitacijo Sirotica. Otroci obeh skupin so se hitro in z veseljem naučili pesem, ki so jo potem v nedeljo, 28. marca, po maši pred oltarjem recitali in tako pokazali, da so tudi oni pripravljeni mamicam vsaj malo povrniti skrb. Za lepo podano recitacijo so poželi glasen aplavz.

Upajmo, da nam bodo v bodoče pripravili še kakšno tako prireditev.

Obisk pri srečanju ni bil najboljši. Škoda, saj je téma srečanj vredna poslušanja. Vabljeni, da pridete drugič bolj številno.

Udeleženke Sobotne šole v Stuttgartu na vrtu Slovenskega doma. Pripravljajo se na praznovanje materinskega dneva.

Iz naše farne kronike:

V januarju so se *poročili*: Janko Joebstl in Anke Lengenberga ter Ralf Michael Kopp in Vlasta Krajnc. Čestitamo in želimo veliko božjega blagoslova!

Krstili smo Danijela Legensteina. Staršem čestitamo in želimo vse dobro in božjega žegna pri vzgoji.

OBERHAUSEN

Življenje Slovencev, ki so povezani z župnijskim središčem v Sterkrade, je zadnjih nekaj mesecev ostalo na teh straneh Naše luči *brez odmeva*. Primerno je, da se sedaj oglasimo.

Novoporočenci so si obljubili ljubezen in zvestobo za vedno.

Krst Danijela Legensteina

Veroučna skupina je poklonila mamicam recitacijo Sirotica.

Delno je temu gotovo vzrok zamenjava duhovnika na tem področju. Kdo bi se na vseh mogočih križiščih Porurja takoj znašel? Ceste same so pri vsem tem še najmanjši problem.

Duhovno se krepi manjša skupina Slovencev pri redni *nedeljski maši* v St. Josef Hospital. Na razpolago imamo majhno kapelo, ki je zadnji čas kar lepo zasedena. To nas vse skupaj razveseljuje in vliva novo upanje v moč skupnosti.

Kako radi pridemo Slovenci v domačih krog, je pokazalo jesensko *martinovanje* in v letošnjem februarju *pustovanje* v dvorani sredi Oberhausna. Sodelavci, ki so nosili težo priprav in skrb za čim boljši potek prireditve, so bili na koncu skupaj s številnimi gosti zadovoljni. Mnogi so ugotavljali, da je treba tako srečanje pripraviti večkrat na leto. Tu živi vendar lepo število naših rojakov.

V ožjem krogu smo obhajali ta čas *nekaj prireditev* v slovenskem središču na Oskarstraße. Skoraj redno se vsak mesec srečamo tu sodelavci središča. K tem prijetnim večerom vabimo vse rojake iz bližnje okolice.

CASTROP-RAUXEL

Dortmund je že od nekdaj krepko središče slovenskih izseljencev in zdomcev. Tudi slovensko bogoslužje so imeli pred leti v samem me-

stu. Kasneje se je ohranilo za vse vzhodno območje Porurja le v Castrop-Rauxelu. Poprečno 25 se nas sedaj zbere vsako prvo nedeljo v mesecu v kapeli bolnice sv. Roka v Castropu. V tej skupini zares začetimo duh bratstva in povezanosti, kar kaže tudi redna udeležba. Pravo veselje je biti tu skupaj. Največ je starejših družin. Pogrešamo otroke. Mnogi so že 20, celo 30 in več let tu. A ohranili so pristno slovensko dušo. Včasih zapojemo, da je kaj! Če ni ravno po vseh pravilih blagolasja, pa je zato toliko bolj čutiti srce, ki narekuje, da izrazimo veselje s pesmijo.

Tod okrog je bila že v času pred prvo svetovno vojno močna skupina Slovencev. V Castropu je še danes Društvo sv. Barbare. Rudarji so bili naši ljudje. Nekdaj je šlo društvo do 80 članov — samih Slovencev. Danes so včlanjeni vanj skoraj sami Nemci, le nekaj je potomcev slovenskih družin. Predseduje pa še vedno g. Borišek, eden najbolj spoštovanih tudi med nami. Tudi na tem mestu mu radi izrazimo priznanje za mnoge majhne in velike pozornosti, ki jih kar naprej izkazuje skupnosti. Zadnji čas ga je malo obiskala bolezen: zato mu še posebej želimo zdravlja in še dolgih let med nami!

Zelo prijazno in pozorno se je skupina v začetku tega leta spomnila svojega novega duhovnika, da je prišel v Kristusova leta. Med darili je zbudila največjo pozornost veriga klobas po številu njegovih let. Na ta račun je bilo dolgo v večer po maši veselja in zabave.

Slovenci iz Castrop-Rauxla so svojemu župniku ob njegovi Kristusovi starosti dali med drugim 33 klobas.

Še to naj omenimo, da smo Slovenci vsakokrat v lokalu g. Marije Sauerzopf, ki je Slovenka, in njene-ga moža dobrodošli gostje. Pri naši prijazni in postrežljivi Marici smo vedno kot doma.

MÜNCHEN

„Pridite vse mame!“ se je glasilo letošnje vabilo materam na materinski dan v Münchnu, ki ga po starem slovenskem krščanskem običaju praznujemo v bližini 25. marca, praznika Gospodovega oznanjenja.

In so prišle. Pa z njimi tudi tisti, ki „imajo svoje mame radi“, kakor je stalo tudi v vabilu. Dvorana se je napolnila. Pa že prej cerkev.

In vsa cerkev je pri bogoslužju zavzeto sodelovala, z molitvijo in petjem. Po evangeliju smo premišljevali Cankarjevo duhovno oporoko: „mati, domovina, Bog“ — pri tem zadnjem smo se spomnili Cankarjeve matere in njene srčne prošnje sinu, naj se varuje tuje učeno-sti, ki mu grozi, da mu ukrade Boga. Kako lepo je pel zbor! In kako se je postavila vrsta osmih strežnikov pri oltarju! In obhajila! Res, veličastno bogoslužje!

Program v dvorani se je v teku let že nekako ustalil na običajne točke, ki pa so vsako leto napolnjene z drugo, novo vsebino. Pevski zbor je akustično in dinamično dovršeno zapel štiri pesmi; mali otroci so na-

Z materinskega dneva v Münchnu: na levi palčki in „gozd“ v Sneguljčici, na desni del šolskih otrok ob petju pesmi Mami, s solistko Bojano.

stopili s prizorom iz Sneguljčice — glavno vlogo je pristrčno in pogumno odigrala Lilijana — ta prizor je bil prava paša za oči; nastopili so še z deklamacijo in nekaj pesmimi; pet punčk je mamam zaigralo na melodiko (Dunja, Edita), flavto (Damjana, Tanja) in harmoniko (Sonja), pri čemer ni mogla ta in ona mimo običajnega strahu; z

igranjem so pa na drugi strani dokazale, da so ogromno časa in napa porabile zanj, kar so tudi vsi v dvorani razumeli in zato igranje nagradili s ploskanjem; g. Jure je prebral Cankarjevo Tujo učenost tako doživeto, da so se najbrž marsikateri materi v dvorani zaiskrile solze v očeh; šolski otroci so povedali pet pesmi, med njimi Prešernovo Zdra-

vico, zapeli pa štiri, med katerimi sta bili zlasti lepi Ob bistem potoku in Mami, kjer je izredno doživeto zapela solo Bojana. Dostojen okvir prireditvi sta ustvarjali obe kulisi, posebno pristrčno pa je bilo, ko so na koncu otroci nesli vsak svoji mami rdeč nageljček, izraz njihove ljubezni do njih.

Seveda bi bilo možno še kaj izboljšati — kaj človeškega pa je navsezadnje popolnega? — a treba je reči, da je bila prireditev silno lepa in mame so je bile gotovo zelo vesele. To je bil pa končno zadnji namen tega dneva.

Krščeni sta bili dvojčki Doris in Lolita Božnar, hčerki Vinka in Zlate, roj. Horvat. Staršem čestitamo, punčkama pa želimo vse dobro!

Binkošno srečanje v Vadsteni

Tudi letos se bomo na binkošno nedeljo, 30. maja, z vseh krajev Švedske zbrali v Vadsteni. Maša s procesijo in litanijami bo ob 13. uri. Med nami bo stockholmski škof in še kdo od starih znancev.

Za pestrost med družabnim programom bodo poskrbele „Lastovke“.

Pričakujemo številno udeležbo. Lepo vabljeni!

slovinci ob meji

KOROŠKA

Vodstvo Katoliške mladine je priredilo od 26. do 29. marca šolanje voditeljev mladinskih skupin. Vodili so dr. Marko Mairitsch, Tone Opetnik in Jože Valeško. Tečaj se je vršil na Rebrci. — V celovski škofijski konzistorij, ki šteje devet oseb, je bil od škofa imenovan škofijski kancler msgr. Mihael Krištof.

Poleg njega so od Slovencev v njem še stolni dekan prelat Aleš Zechner in kanonik msgr. Filip Millionig. — V Tinskem domu je 27. marca predaval sam avstrijski državni predsednik dr. Kirchschräger. Govoril je o kristjanu in njegovi politični odgovornosti. Šentviški zbor Danica je predsedniku zapel dobrodošlico. — Pri celovski Mohorjevi družbi je izšla knjiga, ki nosi naslov Dvojezična Koroška in ima seznam dvojezičnih krajevnih imen na južnem Koroškem. Knjiga stane 70.— šilingov. — Krščanska kulturna zveza v Celovcu je v Domu glasbe priredila 7. marca masovni koncert Koroška poje. 350 oseb je nastopilo, 1300 ljudi pa je z

navdušenjem sledilo programu, ki je bil posvečen 80-letnici gdč. Milke Hartman. Koncerta sta se udeležila tudi celovski škof dr. Kapellari in slovenski metropolit, ljubljanski nadškof dr. Šuštar. — Koroški Slovenci so pod geslom Rož-Podjuna-Zila gostovali 5. in 6. marca v Ljubljani v Cankarjevem domu. Nastop je doživel popoln uspeh in ga je kazala tudi slovenska televizija, delno tudi avstrijska. — Člani igralske skupine na Radišah so v domačem kulturnem domu zaigrali Cankarjevo „Kralj na Betajnovi“. — Tudi letos so izobraževalna društva priredila že 7. rožanski izobraževalni teden. Sodelovala so društva iz Bilčovsa, Boro-

velj, Kotmare vasi, Loč, Rožeka, Št. Jakoba, Št. Janža, Slovenskega Plajberka in Sveč. Teden se je vršil od 5. do 14. marca. — Celovško Slovensko planinsko društvo je povabilo na predavanje z diapozitivi v Mohorjev Slomškov dom. O slovenski ekspediciji na Mont Everest in preko južne stene Daulagirija je predaval Himalajec Stane Belak-Srauf. — Avstrijski predsednik dr. Kirchschräger je v nedeljo, 28. marca, obiskal Šele. Bil je gost domačega prosvetnega društva Planina, ki mu je v farni dvorani priredilo lepo akademijo. Obisk je bil uradnega značaja, čeprav to ni godilo koroškim nemškim strankam.

GORIŠKA

Stalno slov. gledališče iz Trsta je gostovalo v Gorici. V Kulturnem domu so zaigrali Gogoljevo Ženitev. — Ob popolnoma zasedeni veliki dvorani so 13. marca v Gorici proslavili 20-letnico delovanja Katoliškega doma, ki je pravo žarišče slovenske in krščanske kulture. — Misijonska postna akcija je po slovenskih farah goriške nadškofije nabrala leta 1981 12.788.285 lir. — Čeprav Števerjan nima niti čisto 800 prebivalcev, ima zelo razgibano kulturno življenje, ki ga vodi Kat. prosvetno društvo F. B. Sedej. — S prostovoljnimi delom so povečali in prezidali članu pevskega zbora Rupa-Peč stare prostore in si napravili res lepo pevsko sobo, kjer se bodo še naprej učili cerkvenih in svetnih pesmi ter ohranjali tako slovensko in krščansko kulturo. — Štandreaška dramska skupina je že devetič zaigrala Galdonijev komedijo „Krčmarica“. Z njo so v marcu nastopili v Braniku, v Ricmanjih in nazadnje v Števerjanu.

TRŽAŠKA

Po zadnjem ljudskem štetju ima mesto Trst 251.380 prebivalcev, to je 20.499 manj kot pred desetimi leti. Tržaška pokrajina pa šteje 282.579 oseb, ali 17.725 manj kot pri štetju 1971. — Zveza cerkvenih pevskih zborov je priredila 14. marca v Kulturnem domu v Trstu revijo otroških in mladinskih zborov pod naslovom Pesem mladih. — V mesecu katoliškega tiska so v ta namen nabrali v Tržaški škofiji 3.342.200 lir. V goriški nadškofiji je

bilo nabranih 3.017.300 lir. — Nacionalistični nestrpnosti so nahujskali nekaj dijaške mladine, da je v drugi polovici marca več dni razgrajala po Trstu in hujkala proti Slovincem, proti njihovi globalni zaščiti in proti dvojezičnosti. Bili so to večinoma dijaki iz nižjih razredov srednjih šol.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Duhovno obnovo kot pripravo na veliko noč je vodil v Kewu misijonar p. Evgen Ketiš, frančiškan, ki deluje v Togu v Afriki. — Društvo sv. Eme, ki v Kewu oskrbuje nedeljo za nedeljo kuhinjo pri dvorani in tudi ob prireditvah, skrbi za telesni blagor udeležencev, je imelo občni zbor. Dobilo je novo predsednico go. Franciško Šajn. — P. Evgen Ketiš je obiskal tudi Brisbane. M maši in filmskemu predavanju o življenju v Togu se je zbralo dosti rojakov, ki so hvaležni za vsak obisk slovenskega duhovnika.

ARGENTINA

V Buenos Airesu je bila v marcu odprta nova slovenska knjigarna Valvasor. — Na Slovenski pristavi so poleg sobotne šole uvedli tudi srečanje otrok ob sredah, da je med njimi, zlasti v počitniškem času, več povezanosti. — Pred 25 leti je bila postavljena ob jezeru pod Slovenskim zvonikom Freyeva koč „Tonček“, imenovana po ponesrečenem planincu Tončku Pangercu. Ob obletnici se je zbralo dosti slovenskih planincev k srebrni proslavi. — Novo šolsko leto so začeli v Buenos Airesu 14. marca. Otroci s starši iz osmih šol na področju velikega Buenos Airesa so se zbrali k začetni božji službi v Slovenski hiši. — 40 rojakov iz Rosaria je 12. marca obiskalo rojake v Mendozi. Obiskali so tudi grob izseljenkega duhovnika g. Kastelica, ki se je smrtno ponesrečil pod vrhom Aconcague. — Na Slovenski pristavi je bila 7. marca velika tombola. Čisti do-

biček so namenili za izboljšanje prostorov. — Slovensko gledališče Buenos Aires je zaigralo v Hladnikovem domu v Lanusu 28. marca Diegovo dramo Preiskava, 3. aprila pa jo je ponovilo v Slomškovem domu. — Tudi v domu v San Justu se je vsako sredo zbiralo 50 otrok. Ob zaključku so priredili razstavo predmetov, ki so jih med počitnicami naredili. — Pred 30 leti sta Dinko Bertonec in že pokojni Franè Jerman prva preplezala Tumov stolp v Andih. Ob 30-letnici se je Dinko in v spremstvu Jožeta Škulja in Tončka Arka ponovno povzpeli na strmi stolp, ki je doživel v 30 letih le par ponovitev.

ZDA

Nad 1000 oseb se je udeležilo ponovitve, ki jo je pripravila slovenska folklorna skupina iz Clevelanda v senklerskem narodnem domu v Clevelandu. — V Lemontu bodo 4. julija priredili Slomškov dan. Udeležil se ga bo tudi mariborski škof dr. Kramberger. — Vodstvo župnije Marije vnebovzete v Colonwoodu je priredilo 14. februarja srnjakovo kosilo, ki se ga je udeležilo nad 500 oseb. Čisti dobiček je namenjen vzdrževanju doma za ostarele. — Združena slovenska društva v Clevelandu so 21. februarja priredila v senklerskem narodnem domu koncert godbe na pihala. Pri godbi sodeluje 30 godbenikov. Po koncertu je bila zabava. Igrali so Veseli Slovenci. — Pri fari Sv. Vida v Clevelandu je bila 28. februarja otroška maša, po njej pa dobrodelno kosilo v farni dvorani. Dobiček od kosila so namenili farni šoli. — Zima v Združenih državah je bila še hujša kot v Evropi. Kljub mrazu so prihajali rojaki na domače prireditve. V New Yorku so prišli rojaki k maši in k prosvetni uri pri sv. Cirilu in lepem številu, nekateri nad 100 km daleč.

KANADA

Gdč. Terezija Rovanshek, hči nekdanjega izanskega organista, je več let delovala kot laična misijonarka po Afriki. Januaria kot je vstopila v Družbo sester krščanske ljubezni, katere ustanoviteljica je mati Terezija. V noviciat je šla v Harlem, to je črna četrt v New Yorku. — Vice-postulator za Baragovo proglasitev k blaženim, g. Tone Zrnc, je na Baragovo nedeljo predvajal film o

Baragi, ki ga je sam zrežiral. Film, ki nosi naslov Sledovi, je bil predvajan v cerkveni dvorani župnije Marije brezmadežne v Novem Torontu. Film je narejen v slovenščini in angleščini. — Cerkvena dvorana v tej župniji postaja vedno bolj splošno središče torontskih Slovencev. V predpustu so se kar vrstile prireditve ob koncu tedna. — Na slovenski župniji sv. Gregorija v Hamiltonu so 31. januarja priredili Baragov in Don Boscov dan. Kljub divja-

nju hudega viharja je bilo na popoldanski prireditvi 150 rojakov. G. Tone Zrnc je pokazal svoj film o Baragi. — V župniji Lurške Matere božje v Winnipegu so imeli Baragov dan 24. januarja. — Dom Lipa je imel 31. januarja občni zbor. Ob koncu leta je bilo kapitala 315.304 dolarjev. V letu 1981 je bilo namesto vencev darovanih v sklad 8344 dolarjev, iz raznih prireditev je prišlo 20.000 dolarjev.

kakšna bo cerkev . . .

(nadaljevanje z 8. strani)

bo s svojo navzočnostjo, s svojim oznanjevanjem in pričevanjem ljudem izziv in jih bo postavljala pred svobodno odločitev. Nikomur se ne bo vsiljevala, nikogar proti njegovi svobodni volji hotela pridobiti zase. Toda, dokler bo imela toliko življenjskega prostora in toliko svobode, da bo mogla spolnjevati svoje poslanstvo, bo nujno vzbujala pozornost, bo nekaterim v spotiko, drugim v spodbudo, vsem pa klic in ponudba nove poti v življenje.

● Cerkev na Slovenskem BO HODILA ZA KRISTUSOM PO POTI KRIŽA, trpljenja, umiranja IN VSTAJENJA v novo življenje. Ker se Cerkev zaveda, da bo s svojim delovanjem in pričevanjem nujno izzvala nasprotovanje, odpor, ponižanje in preganjanje, je to ne bo presenetilo in ne razočaralo. V trpljenju vidi priložnost očiščenja. Zato gleda v prihodnost mirno in vedro.

● Cerkev na Slovenskem BO USTVARJALNO SODELOVALA PRI GRADITVI BOLJŠEGA SVETA, boljše družbe in boljšega človeka in s tem srečnejšega življenja. Zaveda se, da je v pluralistični družbi tako sodelovanje možno le v medsebojnem spoštovanju, v svobodi in enakopravnosti, v poštenosti in zvestobi. S svoje strani bo na tej podlagi in v tem duhu na svoj poseben način prispevala k razvoju, napredku in skupni blaginji slovenskega naroda.

● Slovenska Cerkev BO SKUŠALA kar najbolj zvesto SLUŽITI BOGU IN ČLOVEKU TER SLOVENSKEMU NARODU in prispevati svoj delež k boljši in lepši prihodnosti. To poslanstvo hoče Cerkev na Slovenskem odkritosrčno in zavzeto spolnjevati naproti Bogu in naproti vsakemu človeku brez razlike. Prepričana je namreč, da je ravno v tem njena neizčrpana in nepremagljiva življenjska moč, njeno upanje za prihodnost in njeno pričevanje med ljudmi.

Na kateri slovenski tečaj v tujini?

Pri priznavanju posameznih razredov tujih osnovnih šol in pri nostrifikaciji (= priznanju veljavnosti) spričeval o končani osnovni šoli se upošteva (doma) predvsem, koliko in katere razrede je učenec uspešno končal v tujini.

Obiskovanje dopolnilnega pouka slovenskega jezika v tujini ni pogoj za nostrifikacijo spričevala tuje osnovne šole.

NAŠ DELAVEC, Ljubljana, jul./avg. 80/10.

Obiskovanje slovenskih tečajev v tujini, ki jih organizira jugoslovanska oblast, torej ni pogoj za nadaljevanje otrokovega šolanja doma. V primeru, da je v nekem kraju v zdomstvu več tečajev (tisti, ki ga pripravlja Cerkev, in tisti, ki ga pripravlja oblast), se bodo morali starši pač odločiti za tistega, ki otroku več nudi. Pri tem ne gre spregledati dejstva, da dajejo tečaji otrokom tudi življenjsko usmeritev, tako ali tako.

dragi bralci!

Ivan Cankar je zapisal v Beli krizantemi:

Ena laž pa je bila, ena beseda, na katero sem mislil mnogokdaj, mislil nanjo z grenkobo v srcu.

„Ne ljubiš domovine, tujec si, brezdomovinec!“

Edino očitjanje, ki mu nisem vedel ne odgovora ne zagovora in mu ga še danes ne vem.

V molku je bil sram človeka, ki ne mara govoriti o svoji najgloblji ljubezni; ponos človeka, ki se ne zmeni za počestno žalitev. V nobeni drugi laži, recenzentje moji, niste razodeli toliko slepote, nevednosti in gole zlohotnosti!

Resnično, domovina, nisem te ljubil kakor solzno-meškbni vzdihovalec, ki ti kadi v lice sladke dišave, da te skelé uboge oči; ljubil sem te s spoznanjem; videl sem te vso, v nadlogah in grehih, v sramoti in v zmotah, v ponižanju in v bridkosti; zato sem z žalostjo in srdom v srcu ljubil tvojo oskrnjeno lepoto, ljubil jo stokrat globlje in stokrat višje od vseh tvojih trubadurjev!

Moje delo je knjiga ljubezni — odpri jo, domovina, da boš videla, kdo ti je pravičen sin!

Tako Cankar. Kako natančno je znal razlikovati med domovino in režimom, med narodom in peščico ljudi, ki so si prisvojili vlogo voditeljev naroda, ne da bi tega sploh vprašali, kaj in koga si želi.

Z lepimi pozdravi!

Uredniki

hvala lepa za pismo!

IZREZKA

Priloženo (dva izrezka iz Ameriške domovine), posebno o. g. Hrastelju, Vas bo morda zanimalo, ker predvojnega Maribora osebno niste poznali.

Lep pozdrav!

C. Ž.
Washington, ZDA

V Mariboru je po dolgi bolezni 20. decembra umrl stolni dekan prelat Franc Hrastelj, eden najplivnejših štajerskih Slovencev med prvo in drugo svetovno vojno.

Po končanem študiju je bil posvečen za duhovnika leta 1917. V Mariboru je vodilno posegel v versko, prosvetno in zlasti gospodarsko delo. Pod Hrasteljevim vodstvom je Cirilova tiskarna postala središče slovenskega tiska na Štajerskem.

Nemci so ga takoj po zasedbi Maribora aretirali in v posebnem jetniškem vagonu, priklenjenega z verigami na rokah in nogah, odpeljali v Dachau. V spominih je opisal, kako so ga živega vrgli v skupen grob, kako je med trupli jetnikov prišel do zavesti, se priplazil do vode in se tako rešil.

Po štiriletnem trpljenju v taborišču se je vrnil v Maribor, kjer je takoj skušal obnoviti Cirilovo tiskarno. Toda nova povojna oblast v Sloveniji ga je aretirala in poslala v zapor. Ko je prišel iz zaporov, je moral omejiti svoje delo izključno na cerkveno področje.

Poleg izrednih sposobnosti je Hrastelja odlikovala ljubezen do slovenske domovine in do slovenskega človeka. Kot ravnatelj Cirilove tiskarne je skrbel tudi za številne slovenske študente.

Hrastelj je kljub vojni odsotnosti hitro spoznal, da je namesto zatrevane narodne osvoboditve nad povojno Slovenijo zagospodovala totalitarna partijska diktatura. Ime in dela ravnatelja Hrastelja bodo ostala za vedno zapisa-

na v knjigi zaslužnih slovenskih osebnosti.

AMERIŠKA DOMOVINA, Cleveland,
23. feb. 82.

19. decembra je v Mariboru umrl jezuít Pavel Berden. Zadeti od srčne kapi se je zgrudil na ulici. Bil je star 68 let.

Po končani gimnaziji je na ljubljanski univerzi študiral pravo. Tam se je pridružil študentskemu gibanju Stražarjev pod duhovnim vodstvom dr. Erlicha, univerzitetnega profesorja teologije in pospeševatelja slovenskih misijonov. Nauk in zgled tega izrednega Slovenca, svetovno izobraženega strokovnjaka v narodoslovju in vzornega duhovnika (ustrelila ga je sredi vojne v Ljubljani VOS) sta Berdena nagnila, da je po sklenjenih pravnih študijih vstopil v red Družbe Jezusove.

Da je bil v cerkvenem udejstvovanju uspešen, se je pokazalo tudi v tem, da ga je režim zaprl in ga celó držal v celici-samici.

AMERIŠKA DOMOVINA, Cleveland,
23. feb. 82.

KAJ JE PRINESLA SLOVENCEM „SVOBODA“?

Maja 1945 se je končala vojna. V Sloveniji je vzela oblast v roke KP. Od tedaj je že 37 let, torej doba, ko se že morajo videti sadovi nove družbene ureditve. Kakšni so?

• Duhovni: Slovenska kultura se kljub vsem krčem kar ne more izviti iz svoje neobglenosti. Če pa tu in tam zacvete kaj lepega, tisto gotovo ni navdihovano od uradne ideologije. Saj je razumljivo: kako naj iz materializma, ki je idejna osnova marksizma, poženejo cvetovi duha? (Da ob tem ne govorimo kot vrhu vsega duhovnega o verskem svetu, ki ga „novi razred“, sicer v rokavicah, a istočasno načrtno in dosledno odpravlja!)

• Nravni: Iskrenost, resnicoljubnost, poštenost, delavnost, odgovornost, plemenitost, čisto veselje? No, bolj malo je vsega tega, to odkrivamo na vsak korak, celó v poluradnih sporočilih. Sicer pa: kjer je nagib za pravost le „boljši jutri“, in to predvsem ekonomski, čiste nravi na dan težko priklicati.

• Narodni: Stalno je slišati pritožbe, da je po slovenskih mestih slišati le

južne jezike. No, to je bilo celó načrtovano, če verjamemo Kardeljevim obljubam izpred vojne: „Kakor je narod nastal na osnovi specifične družbene delitve dela epohe kapitalizma, tako bo kot določena zgodovinska družbena kategorija z nastankom novih oblik in obsegov družbene delitve dela, ki jo bo prinesel socialistični oziroma komunistični družbeni red, tudi postopno izginil z zgodovinske pozornice“ (Razvoj slovenskega narodnega vprašanja, uvod).

• Družbeno: Po prepričanju vsega kulturnega sveta je edina, človeka 20. stoletja vredna, družbena ureditev večstrankarski sistem. Ta zato, ker na eni strani spoštuje mnenje vseh članov družbe, na drugi je pa prav zato poročstvo spontanega, svobodnega razvoja. Slovenija že 37 let takšne ureditve ne pozna. S tem je oropana sadov takšne ureditve.

• Gospodarsko: Človek bi upravičeno pričakoval, da bo marksizem, ki se je omejil na ustvarjanje materialnega raja na zemlji, vsaj v tem uspel. Pa je vsakemu, še tako preprostu opazovalcu, jasno, da vsaka dežela na „gnilem“ kapitalističnem Zahodu cvetě gospodarsko bujnejše kot marksistična Slovenija.

Z eno besedo: Kaj je povojni marksizem Sloveniji prinesel? Kdo nam je tega „poklonil“? In čemu le?

Z lepimi pozdravi!

N. N.
Trst, Italija

naša luč

eden najbolj
zanimivih
slovenskih listov

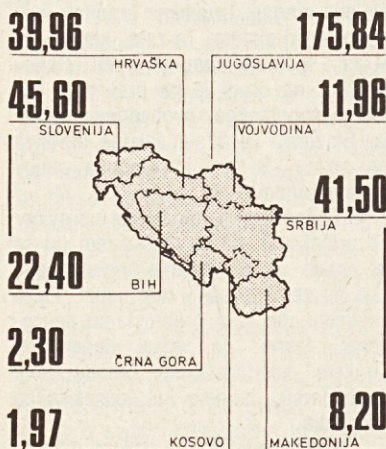
mora v vsako
slovensko hišo

v izseljenstvu,
zdomstvu,
zamejstvu
in doma

no, še pest drobtin!

KONVERTIBILNI IZVOZ 1981

v milijardah dinarjev po podatkih
zveznega zavoda za statistiko

Jugoslavija je lani ustvarila z izvozom blaga za okoli 176 milijard dinarjev konvertibilnih deviz (= močnega tujega denarja). Slovenija je med vsemi ustvarila največ konvertibilnih deviz... Sicer pa so lani na konvertibilnem območju pokrili največji del uvoza z izvozom v Sloveniji, namreč 79%.

DELO, Ljubljana, 4. feb. 82/7.

SMERNICE ZA DUHOVNIŠKA DRUŠTVA

Javnost je zelo pozorno sprejela izjavo kongregacije za duhovnike, ki govori o duhovniških združenjih in društvih. V sami izjavi ni nikjer nobenega imena društva ali gibanja — gre torej le za načelne smernice.

Z duhovniškim poklicem so nezdržljiva in zato duhovnikom prepovedana vsa tista društva in združenja, ki imajo politične cilje, pa čeprav se predstavljajo prikrita s plaščem dobrotelnosti

in humanizma. To je eno prvih načel izjave kongregacije za duhovnike.

Na drugem mestu je prepoved tako imenovanih „duhovniških sindikatov“, se pravi, poklicnih združenj duhovnikov, ki bi gledali na škofo kakor na nekakšne delodajalce, kar bi nasprotovalo hierarhični ureditvi Cerkve.

To bi bila v kratkih besedah vsebina izjave kongregacije za duhovnike. V nadaljevanju izjava utemeljuje ta stališča, hkrati pa prepušča škofom zadnjo besedo glede duhovniških društev in združenj.

DRUŽINA, Ljubljana, 21. mar. 82/1.

OPOMBA: S tem je po našem mnenju papež prepovedal tudi Slovensko duhovniško društvo. To je bilo ustanovljeno pod imenom „Ciril-Metodij-sko društvo katoliških duhovnikov LRS“ 20. septembra 1949 v Ljubljani, na pobudo režima, z namenom, da bi ta razdvojil duhovnike med seboj, jih sprl s škofi in jih z ustanovitvijo slovenske narodne Cerkve odcepil od Rima (po Leninovem načelu: „Najboljše sredstvo za uničenje vere je, vnesti vanjo razredni boj.“).

Nič od tega se režimu ni posrečilo, za kar imata posebne zaslugе ljubljanska nadškofa Vovk in Pogačnik, ki sta duhovnike posamič nagovarjala, naj v društvo ne vstopajo. Duhovniki, ki so v društvo vstopili — to so bili predvsem starejši — so to v veliki večini storili, ne iz kakršne koli simpatije do režima, marveč zaradi „ljubega miru in ljubega kruha“: v tistih težkih časih pred podpisom protokola z Vatikanom so namreč imeli na ta način mir pred neprestanim zasliševanjem in oviranjem dela, pa tudi so uživali materialne ugodnosti: socialno zavarovanje in pokojnino. Danes je pomen društva v glavnem usahnil. Kolikor pa še obstaja, je slej ko prej političen.

„BOJI SE KAKOR VRAG KRIŽA“

Tega slovenskega pregovora sem se spomnil, ko sem v prejšnji številki Družine prebral umirjeno pritožbo gospe F. K., ko jo je neki sektaš okregal zaradi znamenja križa, ki ga je delala pri mizi. Od srca sem Bogu hvaležen za take naše slovenske krščanske žene in matere, ker jim je dal toliko na-

pravne nadarjenosti in plemenite značajnosti. Ob skromni sodbi na račun onega nestrpneža, češ da razodeva „svojo majhnost in nekulturnost“, sem se malo zamislil in se sprašujem: Ali gre res pri takih izbruhih samo za nekulturnost?

-n-n

DRUŽINA, Ljubljana, 21. mar. 82/6.

ONEMELI „SLAVČEK“

V nedeljo, 21. marca popoldne je koprski TV oddajala televizijsko priredbo prve slovenske opere Gorenjski slavček, ki jo je uglasbil Anton Foerster. Ob slovenskem petju so bili seveda tudi italijanski podnapisi. Prevajalec se je celó trudil, da je bilo italijansko besedilo ritmično kar najbolj podobno slovenskemu.

Ko pa je zbor zapel tisto čudovito večerno Ave Marija, so podnapisi kot po čudežu izginili. Ljudje so med petjem hodili iz cerkve, torej je režiser jasno pokazal, da gre za cerkveno pesem. Pozneje se je kamera sprehajala po Blejskem jezeru in z večernim soncem obsijani cerkvi na otoku, torej za res pravo razpoloženje za večerno pesem Mariji.

Spodrsiljaja si ne moremo razlagati drugače kot tako, da so se na koprski TV bali, da bi utegnili pohujšati kakšnega italijanskega poslušalca, češ kakšne pobožne stvari nam oddajajo iz Jugoslavije. Poslušalci in gledalci tostran meje so namreč lahko uživali v melodiji in besedilu tudi brez podnapisov.

DRUŽINA, Ljubljana, 28. mar. 82/16.

POZABLJAMO NA NEKATERE DOLŽNOSTI

Kar ne morem se sprijazniti z nekaterimi razlagami, ki jim marsikje pritegujejo tudi duhovniki. Imam občutek, da verniki pozabljamo, kako nam je Kristus naročil, naj bomo njegove priče vse do konca sveta. Kar nekako potuhnili smo se. Da se razumemo: odločno sem proti vsakršni vsiljivosti, toda če sem kristjan, moram biti pripravljen to tudi javno povedati. Zdi se mi, da smo vse preveč plahi in svojega prepričanja ne upamo posredovati drugim.

Našo družbo bomo krepili s tem, če bomo imeli vsi res enake pravice. Pa ne samo v knjigah, kjer so zbrani zakoni in ustava, temveč v vsakdanjem življenju. V ustavi je namreč zelo jasno zapisano, da smo vsi enaki, verni in neverni. Vsi smo vsak po svoje ustvarjali to, kar imamo. Ko smo med vojno stopali v partizanske vrste, nam je bilo rečeno, da smo vsi enaki in da bomo imeli vsi enake pravice, verni in neverni. Zdaj pa je škoda kakšne urice za versko oddajo po radiu ali televiziji.

D. M.

DRUŽINA, Ljubljana, 21. mar. 82/6.

VERSE ODDAJE NA RADIU IN TV

Popolnoma se strinjam s F. Š. in drugimi, ki so že pisali Družini zavoljo verskih oddaj na našem radiu in televiziji. Ne morem razumeti, da je vse to naletelo na gluha ušesa in da prav nič ne more premakniti zaprtosti in nedostopnosti. To ni le želja slovenskih škofov in duhovnikov, tudi ne posameznikov, ki jim nekateri privedajo ime klerikalci. Velika večina vernih občanov naše domovine si želi, da bi jih domača radio in televizija vsaj včasih seznanila z dogodki v Cerkvi. Kako bi se razveselili stari in onemogli, ki ne morejo več v cerkev, če bi vsaj včasih lahko doma na televiziji spremljali prenos bogoslužnega srečanja.

DRUŽINA, Ljubljana, velika noč 82/14.

DELO ZDOMSKIH DUHOVNIKOV OMALOVAŽEVANO

Vsak bo pritegnil mnenju, da je delo naših izseljenskih duhovnikov koristno in nujno potrebno. Pri vsem tem delu jih vodi zavest poklicanosti, da označijo našim rojakom evangelij, da jim ohranjajo narodno zavest in materialno besedo. Garaško je to delo in pri tem jih ne vodi korist, pač pa skrb za duhovno in človeško rast osebnosti. Leta in leta, več desetletij vztrajajo pri tem delu. Žal, pa prenekateri, ki so poslani iz matične domovine na začasno „socialno odsluženje“ k rojakom na tuje, omalovažujejo, če ne celo prezirajo delo slovenskih izseljenskih duhovnikov.

V zadnji številki lanskega Našega

delavca je v članku „Imamo najboljšega konzula“ silna tožba, ker je učitelj slovenskega dopolnilnega pouka za območje Feldkircha v Avstriji odšel. „Zdaj se je šola zaustavila. Ni je več. Tega ne smemo dopustiti, to otroci potrebujejo, nujno potrebujejo pouk v materinem jeziku.“ Govoreči je povsem prezrl dopolnilno šolo, ki jo v istem območju že devet let vodi slovenski izseljenski duhovnik Janez Žagar, doma iz Škofje Loke. Za otroke naših rojakov je imel dopolnilno šolo najprej na treh krajih, ko pa se mu je po prvih dveh letih pridružila še koroška učiteljica Pippova, je ta šola nadaljevala delo na šestih krajih. Vsaka skupina ima po tri ure na teden; v Žagarjevih skupinah je 70, v njenih pa 50 otrok, skupno torej 120 otrok.

Morda pa le ima „govoreči“ v Našem delavcu v mislih garaško delo teh prizadevnih idealistov, ko na koncu zapisa približe: „Neizmerna in nepopravljiva škoda se dela tu in tega se moramo zavedati. Preveč nasprotnih sil je tu, ki bi rade naše otroke vključile v svoje vrste, in s takim načinom jim mi to samo omogočamo.“ Ali ni taka miselnost navadno sektaštvo?

IZJAVA SLOVENSKE SKAVTOV

V nedeljo, 28. marca, je imelo 250 skavtov in skavtinj iz Trsta in okolice celodnevno srečanje v Trstu. Ob koncu so odobrili in naslovili na predsednika vlade Spadolinija, na predsednika senata, na predsednika senatne komisije za ustavna vprašanja in na poročevalca o osnutkih za globalno zaščito Slovencev v omenjeni komisiji naslednje pismo (objavljamo le del pisma):

Slovenska zamejska skavtska organizacija, ki združuje 700 mladih pripadnikov in pripadnic slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini in jih avtonomno vzgaja v aktivne člane naše družbe na podlagi zvestobe lastni narodni skupnosti, vrednot krščanstva in skavtskih vzgojnih načel, izraža svoje zadovoljstvo, da se je po dolgoletnih prizadevanjih celotne manjšine začela parlamentarna pot za zakonsko zaščito Slovencev in Italiji.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 8. apr. 82/7.

nekaj misli izpod domačih svisl po pavlihu

NOVI DEVIZNI TEČAJI: 1
IRAŠKI DINAR = 129,1119
DIN. 1 KUVAJTSKI DINAR =
134,7314 DIN. 1 JUGOSLO-
VANSKI DINAR = 0,5000
DIN.

V ustavi piše, da smo PRED
zakonom vsi enaki. Kaj pa
PO zakonu?

NAJDRAŽJE SO PRAZNE
DVORANE. BREZ SKRBI:
DRUGO LETO BO 30 KON-
GRESOV!

Je res treba ukiniti kilometri-
no? Ali smo res do konca za-
vozili?

PISALO JE, DA BO MED
PRAZNIKI KAVE DOVOLJ.
RES JE JE BILO — ZA 10 MI-
NUT.

Dolgoročnih kadrovskih načr-
tov ni. Jasno, pri nas so ka-
dri večni.

V REFERATIH DELAVSKI
RAZRED TOLIKO OMENJA-
JO, DA SE MU NENEHNO
KOLCA.

Črno kavo bomo kmalu pili
samo še na črno.

KAKO STE SPOZNALI, DA
IMATE VEST, ČE VAS NIKO-
LI NE GRIZE?

Ko ptice odleté, ostanejo
strašila.

SPRANIM MOŽGANOM JE
LAHKO PODTAKNITI UMA-
ZANE MISLI.

Vse, kar je ljudstvo sanjalo,
so predstavniki doživeli.

POD BREMENOM FUNKCIJE
ŠE NIHČE NI PADEL V BA-
ZO.

oglasi

• Dragi rojaki! Za vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občujie med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko Levstik.

• Tapainer-aparati in traki za vezenje trsov, JEANS-HLAČE DM 5.—; velika

izbira AVTO-RADIEV in RADIOAPARATOV s kaseto. Razni stroji in orodje. Zahtevajte naš prospekt! — JODE-BILLIGMARKT, Marsstraße 15, D-8000 München 2, BRD.

• PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. (089) 32 68 13.

• Ugodno PRODAJ za DM takoj vseljivo opremljeno vrstno hišo v novem Kopru z razgledom na morje. — Natančnejša pojasnila daje: Ignaz Robitsch, Roggenweg 2, 8016 Weißenfeld, BRD.

• Ugodno NAPRODAJ visokopritlična hiša z vrtom v Ljutomeru, ulica dr. Franca Kovačiča 9, Slovenija. Ogled od 17. do 31. maja. Pojasnila daje Franc Lebar, Webergasse 37, A-6850 Dornbirn.

• PRODAJ visokopritlično hišo v predmestju Ptuja, dograjeno do četrte faze. Točnejša pojasnila dobite pod tel. štev. 0 71 58/62 4 77, BRD.

• PRODAJ nedograjeno visokopritlično hišo (11 x 13 m, parcela 2500 m²) s prekrasno lego v Slov. gor. (Gradišče-Osek). Predvidena je za delavnico ali gostilno v kleti. — Točnejša pojasnila vam daje K. Rozmann, 8 München 19, Landshutter Allee 164, BRD.

V sleherni slovenski knjižnici morajo biti tele knjige:

V ROGU LEŽIMO POBITI (Tomaž Kovač)

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (Matjaž Klepec)

Izjave svobodnjakov, ki so se med vojno v Sloveniji uprli stalinistični revoluciji, pa so jih Angleži po izdaji poslali domov.

LJUDJE POD BIČEM (Karel Mauser)

Roman o dveh ljubečih se ljudeh, ki se prebijata skozi stalinistično revolucijo v Sloveniji od 1941 do 1945.

Vse te knjige lahko naročite na naslovu: MOHORJEVA KNJIGARNA, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt.

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

včasih misliš, da se ti življenje smehlja, pa se ti le smeje!

„Vedno, ko je naš pes v spanju zarėnčal, me je moj moŹ izza časopisa vprašal: ‚Kaj bi rada, dragica?‘“

o

„Gospodična, ali bi se poročili s polnim tepcem samo zaradi denarja?“
„Koliko pa imate?“

o

„Čakaj me ob osmih pod uro!“
„Prav. Kdaj boš pa ti prišla?“

o

„Ali si videla, kako dolgo ogrlico ima Nada?“

„Seveda, saj ji podari moŹ za vsak rojstni dan po en biser.“

o

„Nekateri imajo ravno tisto, kar za-
sluŹijo. Drugi so samci.“

o

Pri zdravniku. Mamica sinčku:
„Bodi pridkan, JoŹek, in reci ‚a‘, da
bo stricėk doktor lahko potegnil prst iz
tvojih ust!“

o

Sodnik toŹniku: „ToŹeni pravi, da
ste mu takoj po nesreči rekli, da niste
ranjeni.“

ToŹnik: „Seveda sem mu rekel, sa-
mo . . . Poslušajte: Jezdil sem po ce-
sti. Za menoj je pridrvel avto in naju s
konjem vrgel v jarek. Voznik avta je
izstopil. Ko je videl, da ima konj
zlomljeno nogo, ga je ustrelil. Potem je
vprašal mene, če sem tudi jaz ranjen.
Kaj bi mu vi odgovorili na mojem me-
stu?“

o

Babica vnučki: „Ali je palec
sladak?“

„Ne. Cuzam ga samó zato, ker sem
potem manj živčna.“

o

Prometnik zahteva od voznice avta
vozniško dovoljenje. Ta mu ponudi tor-
bico: „Poiščite ga sami! Jaz brez očal
nič ne vidim.“

o

„Majhne punčke morajo biti pridne,“
je opozorila babica vnučko, „sicer se
jim zgodi takó kakor Rdeči kapici, ki
jo je požrl volk.“

Vnučka: „Ki je pa še prej požrl ba-
bico.“

o

Sodnik: „Kako je mogoče, da ste
vrgli svojo taščo skoz okno?“

ObtoŹeni: „V velikem razburjenju.“

„Pa ste vsaj pomislili, da bi lahko s
tem ranili kakšnega pešca?“

o

Neznanec pomaga Źenici potiskati
cizo po klancu navzgor. Na vrhu ga
Źenica vpraša: „Ali kadite?“

„Ja, veliko,“ odgovori ta, v upanju,
da bo dobil cigarete.

„Zato tako sopete.“

o

„Peter se je oŹenil. Rekel je, da je
bil, ko je bil sam, tako Źalosten.“

„Videl sem njegovo Źeno. Ko je bil
sam, je moral biti zares zelo
Źalosten.“

o

V šoli.

„Koliko je dva in dva?“

„Štiri.“

„Dobro.“

„Kako, dobro? To je vendar perfekt-
no!“

„Avto?“ vpraša v bolnici bolnik
pravkar došlega bolnika.

„Ne, ampak Źena. Ona ima to pre-
sneto navado, da premešča vsak dan
pohištvo po sobah. Sinoči sem prišel
iz krčme pozno domov, pa sem sedel
tja, kjer je bil še zjutraj kavč.“

o

„Ta klobasa je kot leksikon.“
„Ne vem, kaj misliš s tem.“
„V njej najdeš vse.“

o

„Źena moŹu tik pred odhodom vla-
ka: „Ne pozabi mi pisati . . . , pa če-
prav samo en ček!“

o

„Kako to, da se z Źeno nikdar ne
spreta?“

„Kadar mislim drugače kot ona, ji
tega ne povem.“

o

„Kaj se midva Źe ne pozna?“ reče
profesor študentu na izpitu.

„Ja, od izpita lani, ko mi je spodle-
telo.“

„A, tako? Dobro. Preidimo k stvari!
Kaj sem vas pa lani najprej vprašal?“

„Kaj se midva Źe ne pozna?“

od doma

Po PAVLIHU

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 83 56).
P. Jožef Lampret, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.
P. Janko Bohak OFM, Canisianum, 6020 Innsbruck. (Tel. 0522 - 22959).
P. Stanko Rijavec CMF, 1080 Wien, Bennog. 21. (Tel. 0222 - 43 98 554).
Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).
Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.
(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).
Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.
(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 011 - 76 22 01).
Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.
(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1 - 361 80 68).
Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1 - 253 64 43).
Stanislav Kavalár, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.
Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz.
Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.
Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 - 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.
(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).
Ivan Ifko, 43 Essen 12, Bausemshorst 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).
Janez Pucej, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).
Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).
Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).
Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).
Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).
Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).
Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).
Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).
Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.
(Tel. 0821 - 9 79 13).
P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).
Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske: 09-32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.
(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).
P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).